

Årsredovisning 2008 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Några resultat från verksamheten år 2008

<p>Under året har förvaltningen</p> <ul style="list-style-type: none">* Svarat för stadens tillämpning av miljöbalk, livsmedels- och djurskyddslagstiftning mm.* Bidragit till miljöprofilering av två bostadsområden.* Genomfört drygt 7 300 inspektioner på livsmedelsobjekt* Fattat ca. 3 600 beslut om godkännande eller registrering av livsmedelsverksamheter.* 720 bostadsklagomål har handlagts.* 187 inspektioner av grundskolor och förskolor.* 230 inspektioner av fastighetsägare vid riktad tillsyn.* Utarbetat ett program mot omgivningsbuller enligt förordningen om omgivningsbuller för beslut i KF.* Hittat förbjudna ämnen i kosmetiska produkter vid en fjärdedel av de 52 inspektionerna.* Givit tillstånd att installera 1 000 värmepumpar.* Bidragit till att 12 nya förorenade markområden saneras parallellt med ett antal stora pågående saneringsprojekt.* Pilotstudie av inomhusmiljön på äldreboende.* Inlett utveckling av e-tjänst för värmepumpsökningar.* Emottagit European green-fleet award, Energy-Globe priset, nominerats till globala priser för miljöbilsarbetet.* Bidragit till att staden nu har drygt 620 (55 %) miljöbilar i sin fordonspark och att mer än var femte av alla nya bilar som säljs i Stockholm är miljöbilar.* Kontrollerat och utvärderat luftkvaliteten i Stockholm.	<p>Huvudarbetsområdena har varit Miljöskydd Hälsoskydd Livsmedelshygien Djurskydd Miljöövervakning Klimatarbete</p> <p>Kontaktytan mot invånarna har varit</p> <ul style="list-style-type: none">* Startat projektet Klimatneutrala stockholmare.* Besvarat ca.. 5 500 samtal via livsmedelskontrollens servicetelefon samt svarat på drygt 500 e-post.* Ca. 13 000 telefonsamtal och 600 e-post-förfrågningar har besvarats av hälsoskyddsavdelningens kundservice.* Projektet klimatakuten har nått ut till ca. 20 skolor och 2900 elever under året.* Ny e-tjänst för sökning om uppmätta radonhalter i flerbostadshus, förskolor och småhus.* Klimatpakten har genomfört sin årliga konferens. Ca. 40 företag har anslutit sig till pakten.* Ny information om stockholmsluften varje timme. <p>Större utredningar och rapporter</p> <ul style="list-style-type: none">* Behov av miljöövervakning år 2009 - 2012.* Nya Gifter - Nya verktyg.* Årsrapport för vattenprogrammet.* Handlingsplan för att minska övergödningen inom Tyresåns vattensystem.* Norra länken - mätningar av luftföroreningar.* Södra Länken - effekter på utsläpp, luftkvalitet mm.
---	--

Sammanfattande analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden nettokostnader under 2008 blev 62,1 mnkr, vilket är en avvikelse mot budget på 1,9 mnkr. Det är emellertid 1,2 mnkr bättre jämfört med prognosen från tertialrapport 2. Genom nämndens resultat har i stort sett målsättningen från Kommunfullmäktiges budgetbeslut från hösten 2006 om en halverad nettobudget i stort kunna uppfyllas. Nettokostnadsminskningen har skett till två tredjedelar genom kostnadsbesparingar och en tredjedel genom intäktsökningar.

Nämndens verksamhetsmässiga resultat har – med undantag för miljöcentrum för företag som avknoppades 2007 - i huvudsak kunnat hållas oförändrad. Det har skett tack vare omfattande rationaliseringar och effektiviseringar.

Under 2008 har en ny och reviderad Miljö- och hälsoutredning fastställts av nämnden. Det är den grundläggande analysen för nämndens verksamhetsprioriteringar. Under året har fokus varit på effektiviserad tillsyn och alla delar av förvaltningen har ökat sin produktion. Inom miljöbalkstillsynen har särskilt vikt lagts vid att tillsynen skall ge miljönytta. Ett system har utvecklats i verksamhetsprogrammet för 2009 för att systematiskt följa upp effekterna av tillsynen. Av redovisningen av tillsynsplanen framgår kortfattat de olika verksamheternas miljösituation.

Livsmedelskontrollen har gjort ett mycket starkt resultat och ökat produktiviteten. Den nya lagstiftningen från 2006 har nu blivit väl inarbetad och verksamheten drivs effektivt.

Hälsoskyddsavdelningen har gått igenom sina processer och trots färre ansökningar om värmepumpar än förväntat och mycket hög personalomsättning i huvudsak klarat att uppnå uppställda mål.

Plan- och miljöavdelningen har intensifierat nämndens klimatarbete. Avdelningen har också svarat för sekretariatet till den arbetsgrupp som tagit fram förslag om två nya miljöprofilområden. Miljöbilsförsäljningen har slagit rekord och överträffat målsättningarna. Energicentrum har genom stöd och hjälp till stadens nämnder och bolag aktivt medverkat till att minska stadens energiförbrukning och därmed också bidragit till stora kostnadsbesparingar i verksamheterna. Inom tillsynen har ett stort arbete lagts ner på att granska bl.a. Stockholms Hamns ansökningar om miljötillstånd för sin verksamhet.

Miljöövervakningen har – utöver arbetet med miljö- och hälsoutredningen – svarat för att slutföra projektet Nya gifter, tagit fram rapporter från arbetet med Vattenprogrammet och dessutom koordinerat arbetet med stadens ansökan till EU

om att bli Europas miljö huvudstad – ett mycket omfattande arbete som engagerat stora delar av förvaltningen. Miljöbarometern har förbättrats.

Verksamhetsstöd har fortsatt att bistå övriga avdelningar med effektiviseringar. IT-supporten har framgångsrikt kunna köpas från Socialtjänstförvaltningen och IT-projektet med Nya E-tjänster har dragits igång och resulterat i möjligheten att via stadens webb nu få information om utförda radonmätningar.

I det regionala arbetet har förvaltningen deltagit i olika projekt inom ramen för Miljösamverkan Stockholms län. Dessutom har förvaltningen bistått KSL:s miljömålspanel som påbörjade sitt arbete under hösten.

Det är sammantaget ett imponerande arbete som har utförts på förvaltningen. Trots minskade resurser har mer kunnat presteras än 2007. Under året har också organisatoriska förändringar förberetts som träder ikraft i början på 2009 och som kommer att ge goda förutsättningar för ytterligare produktivitetshöjande åtgärder. Inte minst har fokuseringen på tillsynsarbetets miljönytta gett goda förutsättningar att mer systematiskt under kommande år visa på resultaten av tillsynsarbetet. Det bör dock framhållas att de stora kostnadsminskningarna nu har genomförts. Ytterligare besparingar utöver vardagsrationaliseringar kommer därför att kräva att verksamheter omprövas. Därtill kommer att stora delar av nämndens allmänna miljöarbete, t ex klimatarbetet, miljöbilsprojektet mm. är beroende av särskild finansiering från miljömiljarden, EU-medel eller Klimp-bidrag. Det får beaktas i det kommande budget arbetet.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL I:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

Under detta inriktningsmål ligger merparten av nämndens verksamhet och närmare bestämt under målet En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas men berörs också av flera andra mål. Nämndens största verksamhet är att fullgöra stadens tillämpning av miljöbalk, livsmedels och djurskyddslagstiftning mm och detta sker huvudsakligen genom tillsynen som är nämndens största verksamhet. Härutöver finns ett flertal andra områden där nämnden bidrar till målet. Här kan nämnas:

- Expertrollen för stöd till stadens förvaltningar och bolag i miljöarbetet, bl.a. ingår här att bidra till att målen i Stockholms miljöprogram uppfylls och att ha en stödjande roll i stadens miljöarbete såsom t.ex. energieffektiviseringsarbetet. Expertrollen återfinns mer eller mindre inom nämndens samliga verksamheter.
- Nämndens roll att kommunicera information om miljö och hälsa. Här erbjuds ett stort utbud av information på stadens webbplats inom skilda områden, inte minst på Miljubarometern. Miljö- och hälsoutredningen ger en kvalificerad beskrivning av stadens miljösituation.
- Nämndens långsiktiga projekt och programarbete vad gäller klimat, miljöbilar, bullerarbete och vattenprogram.
- den kvalificerade miljöövervakningen där nämnden bl.a. är drivande i ett regionalt samarbete för luftövervakning. Miljöövervakningen omfattar också omgivningsbuller, vatten, biologisk mångfald och miljöns inverkan på människors hälsa.
- Deltagandet i stadens fysiska planering genom stöd till Stadsbyggnadsnämnden, Exploateringsnämnden och Renhållningsnämnden inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad. Detta sker inom Kf:s mål för verksamhetsområdet: Bostadsbyggnadstakten ska vara hög.
- Genom nämndens expertkompetens och programarbete t.ex. inom vatten mm. bidrar nämnden till Kf:s mål för verksamhetsområdet: Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Målet bedöms komma att uppfyllas då Miljöförvaltningen har fått gott betyg av de företag det finns tillsyn av, i stadens NKI-undersökning (NöjdKundIndex). Ett verktyg i form av en E-enkät har tagits fram för att systematiskt undersöka

hur företagen uppfattar förvaltningens tillsyn. Också vad gäller upphandling av verksamhet får nämnden anses uppfylla målet. Om man som upphandlad verksamhet också räknar köp av tjänster, kan en betydande andel av förvaltningens verksamhet sägas vara upphandlad och denna andel har ökat under 2008 och kommer att öka ytterligare under 2009 då fler tjänster ska köpas av Serviceförvaltningen. Utöver avknoppningen av miljöcertifieringen inom Miljöcentrum för företag, finns inte några fler möjligheter till avknoppning. Huvuddelen av Miljöförvaltningens verksamhet utgörs av myndighetsutövning som inte är möjligt att avknoppa eller upphandla. En del av verksamheten som urskiljts som icke-myndighetsutövning är Call-centerfunktionen, vilket är en tjänst som köps in. Avsikten är att senare köpa denna tjänst av Serviceförvaltningen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	0 %	0 %	öka	Årsredovisning 2008

Kommentar:

Miljöförvaltningens roll som myndighet med en helt övervägande andel myndighetsutövning, ger stora begränsningar i möjligheterna att upphandla verksamhet. Flera funktioner och tjänster köps dock av andra förvaltningar i staden eller av externa företag. Genom att indikatorns definition av upphandlad verksamhet avser Entreprenader och köp av verksamhet som konteras på konto 46xx, kan inte någon av dessa köpta tjänster betraktas som upphandlad även om de tillsynes motsvarar målets intentioner.

Tjänster som Miljöförvaltningen köpt år 2008 är bl.a.:

- Call-centerfunktion (Hälsoskydds och Livsmedelskontrollens servicetelefoner), ca. 0,45 mnkr.
- Lönehanteringen, ca. 0,45 mnkr (Servicenämnden).
- Leverantörsfakturahanteringen köps av bemanningsföretag ca. 0,75 mnkr.
- IT-samordnare och stöd inom IT-området (köps av Socialtjänstförvaltningen), 0,5 mnkr.
- Förvaltningen köper nämndadministration från nämndadministration från Trafikkontoret (155 tkr år 2008, 425 tkr år 2009)
- Växel, reception, vaktmästeri, tryckeri mm där tjänster köps av Fastighetsnämnden, ca. 2,0 mnkr.
- Konsultinsatser inom ett flertal områden, ca. 6,0 mnkr (främst Miljöbilar).

Sammanlagt köps tjänster för drygt 10 mnkr vilket kan jämföras med Miljöförvaltningens bruttokostnader om 132 mnkr exkl. projekt, dvs. närmare 8 % av verksamheten. Under 2008 har köp av IT-tjänster och stödet till registraturret, tillkommit varför omfattningen av köpta tjänster har ökat. När verksamhet fr.o.m. 2009 förs över till Serviceförvaltningen kommer andelen att öka ytterligare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal anställda till ● avknoppade verksamheter	0 st	0 st	öka	Årsredovisning 2008

Kommentar: Verksamheten är mycket specialinriktad och utgörs inte av enheter eller verksamheter som är lämpliga för avknoppning. Administrativ verksamhet inom förvaltningen kommer delvis att övertas av serviceförvaltningen. Här köps också tjänster in, både internt inom staden och från tjänsteföretag.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Under detta mål sorterar huvuddelen av Miljöförvaltningens verksamhet med ett flertal KF-indikatorer, KF-aktiviteter och inte minst nämndmål. Flertalet av KF:s indikatorer som är aktuella för MHN och är uttryck för miljötilståndet i samhället i stort, är i mycket begränsad omfattning möjliga att påverka för nämnden och därför kan de inte bidra till en bedömning av hur väl nämnden uppfyller sitt uppdrag. Några av dem, såsom indikatorerna för halterna av kvävedioxid och partiklar, har kraftigt överskridna normvärden. I andra fall har indikatorerna uppfyllts, så är t.ex. fallet för Antal tankställen med förnyelsebara bränslen. Slutligen finns några indikatorer som direkt berör förvaltningens egna miljöarbete och dessa bedöms komma att uppfyllas.

Flertalet nämndmål har uppnåtts. I de fall målen inte uppnåtts beror detta mestadels på faktorer utom nämndens kontroll. T.ex. har oklarheter kring uppföljningen av stadens miljöprogram medfört att nämnden inte kunna arbeta med uppföljning såsom planerat.

Nämndmålet "Utföra tillsyn enligt lag" omfattar större delen av förvaltningens verksamhet. Det utförda antalet tillsynstimmar uppgår till ca. 97 000 att jämföra med det planerade antalet i VP på 102 400 timmar. Det något lägre antalet tillsynstimmar beror bl.a. på vakanser. I vissa fall har planerat antal timmar inte behövt läggas ner och omfördelning har skett. Viktigt för bedömning av måluppfyllelsen är dock att tillsyn bedrivits i en omfattning som är förenlig med lagen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel farligt avfall inkl. □ batterier och elavfall i soppåsen och grovavfall	0,79 %		minska	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel vård- och omsorgsboenden i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	72,22 %	72 %	öka	Årsredovisning 2008

Kommentar: Miljöförvaltningen har under 2008 inspekterat 9 äldreboenden. Av dessa hade 7 bristfällig kunskap om ventilation och OVK protokoll fanns inte hos verksamheten. Micasa är uppföljningsansvarig för indikatorn och har lagt in utfallsvärde.

Andel skolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	68,49 %	80 %	öka	Årsredovisning 2008
---	---------	------	-----	---------------------

Kommentar: År 2008 inspekterade Miljöförvaltningen 190 skolor/förskolor. Risk för olägenhet avseende buller, fukt, ventilation, varmvatten- och inomhustemperatur konstaterades på 40 % av de inspekterade. När det gäller ventilation beror många av anmärkningarna på att verksamheten inte kunnat uppvisa aktuella OVK- och luftflödesprotokoll. Periodens utfall är inrapporterat av SISAB.

Antal dygn där dygnsmedelvärdet för kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³	64 dygn	7 dygn	7 dygn/år	Årsredovisning 2008
---	---------	--------	-----------	---------------------

Kommentar: Normvärdet får överskridas 7 dygn. Mätningar visar att 64 dygn uppmäts över normvärdet på Hornsgatan och 40 dygn över normvärdet på Sveavägen under år 2008. Haltberäkningar visar att miljö kvalitetsnormer överskrids på ytterligare ett 10-tal gator. MHN saknar rådighet över indikatorns utveckling.

Antal tankställen med förnyelsebara bränslen	65	65 st	öka	Årsredovisning 2008
--	----	-------	-----	---------------------

Utsläppen av växthusgaser i Stockholm ska minska		3,9 ton	minska	Årsredovisning 2008
--	--	---------	--------	---------------------

Kommentar: Energimyndigheten har upphört (2004) med att leverera data för emissioner från elanvändningen. Dessa data har tidigare legat till grund för förvaltningens emissionsberäkningar. Förvaltningen utreder f.n. hur emissioner från elanvändning ska beräknas framgent. Ev. minskning av utsläppen från föregående år kan därför inte anges i 2008 års årsredovisning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon</p> <p>●</p>	100 %	100 %	öka	Årsredovisning 2008
<p>Kommentar: Indikatorn avser endast Miljöförvaltningens innehav av bilar, dessa är till 100 % miljöbilar.</p>				
<p>Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljökadliga ämnen inte ingår</p> <p>●</p>	100 %	100 %	öka	Årsredovisning 2008
<p>Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel</p> <p>□</p>		25 %	öka	Årsredovisning 2008
<p>Kommentar: Miljöförvaltningen är inte uppföljningsansvarig för indikatorn. Den avser inte den typ av inköp som sker inom förvaltningen.</p>				
<p>Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt</p> <p>■</p>	62,5 %	100 %	öka	Årsredovisning 2008
<p>Kommentar: Indikatorn visar ytvattnets innehåll av totalfosfor i augusti, med rullande treårsmedelvärde i sjöar som ligger inom stadens gränser (8st). Mäts genom kvoten av antalet vattenområden med minskad eller bibehållen fosforhalt och totala antalet vattenområden. 5 av 8 sjöar har minskad eller bibehållen fosforhalt 2008 jämfört med föregående år. En mer rättvisande jämförelse som bättre fångar upp utvecklingen över tiden är att jämföra utgångsåret 1990 med år 2008. Då skulle 6 av 8 sjöar ha minskad eller bibehållen fosforhalt, dvs. andelen 75 % istället för 62,5 %. Fosfathalterna varierar mycket mellan olika år beroende bl.a. på väderleksförhållandena vilket kan bli missvisande vid avläsning av trender.</p>				
<p>Antal dygn där dygnsmedelvärdet för partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m3</p> <p>■</p>	76 dygn	35 dygn	35 dygn/år	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Normvärdet får överskridas 35 dygn. Mätningar visar att 77 dygn uppmätts över normvärdet på Hornsgatan, 59 dygn över normvärdet på Sveavägen och 50 dygn över normvärdet på Norrlandsgatan under år 2008. Haltberäkningar visar att miljö kvalitetsnormen överskrids på ytterligare ca. 20-tal gator.

Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon	95 %	85 %	öka	Årsredovisning 2008
---	------	------	-----	---------------------

Kommentar: Miljöförvaltningen har endast miljöbilar. Av dessa 16 bilar är dock 9 st. elhybridbilar vilka inte kan tankas med förnyelsebart drivmedel utan går på vanlig bensin. Indikatorns värden avser därför endast de övriga 7 miljöbilarna som kan tankas med förnyelsebart drivmedel. Därmed har Miljöförvaltningen nått målet 85 % med marginal.

Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)	100	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
--	-----	-------	-------	---------------------

Kommentar: Förvaltningens resor har tagits upp i det interna miljöprogrammet, dvs. både längre resor där tåg ska användas vid resor under 50 mil och användningen av förvaltningens bilar som genomgående är miljöbilar.

Elförbrukning (alla nämnder)	227 000 kWh	227 000 kWh	minska	Årsredovisning 2008
------------------------------	-------------	-------------	--------	---------------------

Kommentar: Förvaltningen betalar för el genom hyresavtalet där ytan är avgörande för kostnadens storlek. Genom att lokalytan har minskat jämfört med år 2007 så har också elkostnaderna minskat. En avläsning av konto 621X ger inte en meningsfull information om elförbrukningen. En beräkning utifrån minskad lokalyta visar en besparing på el motsvarande 20 tkr under 2008 vilket motsvarar 20 000 kWh. Dvs. elförbrukningen var 20 000 kWh högre år 2007.

Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar, papper och matavfall (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
--	-------	-------	-------	---------------------

Kommentar: Förvaltningen har system för att sortera ut förpackningar och papper. Däremot finns inte system för matavfall.

NÄMNDMÅL:
Utföra tillsyn enligt lag

● Uppfylls helt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör stadens uppgift som tillsyns- och prövningsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt även inom djurskydds-, karantäns-, smittskydds-, tobaks-, och strålskyddslagstiftningen. Tillsynen bedrivs genom kontroll, råd, påpekanden och vid behov förelägganden, förbud samt andra rättsliga åtgärder.

Tillsynens omfattning och kostnader inom några stora områden framgår av tabellen nedan. Som tillsyn räknas inom den miljöfarliga verksamheten de fall där det förekommit något slags direkt kontakt antingen med verksamhetsutövaren eller med person som t.ex. kan ha lämnat klagomål. För livsmedelskontrollen definieras tillsyn som "inspekterade livsmedelsobjekt".

Inom tillsynen av miljöfarlig verksamhet har tillsyn bedrivits mot ca.15 % av objekten. För området Hälsoskydd som omfattar stadens hela bestånd av bostäder och lokaler redovisas nyckeltalet på ett nytt sätt med särredovisning av olika objekt eftersom lägenheterna får ett så stort genomslag. Objekten med tillsyn i särredovisningen omfattar endast de där det finns något ärende eller det skett en inspektion. Det tidigare beräkningssättet finns också med och här inräknas hela bostadsbeståndet (både lägenheter och småhus) samt lokaler. Till objekt med tillsyn räknas här också antalet kontakter med Direktservice som också omfattar annan tillsyn än hälsoskyddstillsyn.

Inom livsmedelstillsynen kan konstateras att ca. 68 % av livsmedelslokalerna inspekterats (grundas på antalet livsmedelsobjekt från slutet av året medan tabellen för livsmedelskontrollen avser värden från årets början). Det innebär en kraftig ökning mot tidigare år. Flertalet objekt har fått mer än ett besök. Inspektionsverksamheten har effektiviserats betydligt, till största delen beroende på bättre arbetssätt och rutiner.

Antal objekt där tillsyn bedrivs under året av totalt registrerat antal

Område År	Antal objekt	Antal objekt med tillsyn	Personal- kostnader (tkr) ¹	Personal- kostnad /obj m. tillsyn (tkr)
Miljöfarlig verksamhet				
A-U anläggningar.				
År 2005	2 600	342	5 185	15,2
År 2006	2 955	375	6 165	16,4
År 2007	2 972	531	6 000	11,2
År 2008	3 271	500	5 600	11,2
Hälsoskydd ²				
År 2005	430 000	5 300	8 700	1,6
År 2006	430 000	6 120	10 440	1,7
År 2007	430 000	5 346	10 800	2,0
2008:				
- Olägenh. Lgh i flerb.hus/småhus	428 200	729	3 385	4,6
- Riktad tillsyn flerbosthusfastigh.	12 469	213	1 825	8,6
- Radon flerbostadshusfastigh.	12 469	686	1 560	2,3
- Skolor/förskolor.	1 210	216	1 930	8,9
- Hygienlokaler inkl bad.	1 478	169	805	4,8
Livsmedelslokaler ³				
År 2005	5 300	2 022	16 848	8,3
År 2006	5 238	2 694	17 800	6,6
År 2007	6 407	2 948	16 420	5,6
År 2008	6 460	4 600	18 100	3,9

1. Direkta lönekostnader för handläggare som arbetar med tillsyn. Den lägre kostnaden 2008 kan för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd förklaras av vakanser och för den miljöfarliga verksamheten också av omprioriteringar inom tillsynen och att anpassningar till förändringar i taxan tog mycket tid.

2. I siffran 430 000 från tidigare år ingår hela beståndet av bostäder i flerbostadshus och småhus samt lokaler. I objekt med tillsyn ingår förutom samtliga ärenden också alla kontakter med Direktservice (ca. 7000 år 2008) och omfattar delvis annan tillsyn än bostäder och lokaler. Uppgifterna för 2008 omfattar endast lägenheter i flerbostadshus samt småhus. Antalet objekt med tillsyn omfattar endast faktiska ärenden och inspektioner och har ett mycket mer precis antal. Kostnaderna för Direktservice har fördelats ut. Den riktade tillsynen och radonärendena riktar sig till flerbostadshusfastigheter (12 469 st).

3. Med tillsyn avses här antal inspekterade livsmedelsobjekt. Totala antalet inspektioner var drygt 7 300 jämfört med 5 300 år 2007, en ökning med närmare 40 %. Flertalet objekt har fått mer än ett besök. Antalet livsmedelsobjekt år 2008 avser antalet vid början av året. Vid slutet av år 2008 var antalet objekt 6 750.

TILLSYN ENLIGT MILJÖBALKEN**Tillsynen med inriktning på miljöfarlig verksamhet**

Denna tillsyn har den tydligaste inriktningen mot en hållbar livsmiljö. Här bedrivs tillsyn mot ett stort antal verksamheter, från de största till de minsta, där det på något sätt finns risk för miljö och hälsa. Vissa anläggningar behöver tillstånd från miljödomstol, sk. A-anläggningar (7 st)), andra behöver tillstånd

från länsstyrelsen, sk. B-anläggningar (70 st). Andra anläggningar måste anmäla sin verksamhet till tillsynsmyndigheten, sk. C-anläggningar (577 st). Nämnden kontrollerar i sin tillsyn att verksamhetsutövare följer sina tillstånd och att de i övrigt lever upp till miljöbalkens krav. Förutom tillsynen av olika verksamheter omfattas också stadens naturområden där tillsynen syftar till att bevara och utveckla miljön inkl. den biologiska mångfalden.

Tillsyn med inriktning på Hälsoskyddstillsyn

Denna tillsyn bedrivs också enligt miljöbalken men med inriktning på människors nära livsmiljöer. Boendet och inomhusmiljön i skolor/förskolor är exempel på viktiga områden. Inom hälsoskyddsområdet finns också tillståndsprövningar för exempelvis värmepumpar (berg, mark och ytvatten), enskilt avlopp och oljecisterner. En större insats har gjorts inom området bostäder där 240 inspektioner har utförts enligt framtagen checklista. Tillsynen omfattar även inomhusmiljön i förskola/skola och äldreomsorg. Kontroller genomförs av höga ljudnivåer från musik på lokaler och evenemang där det finns risk för höga ljudnivåer. Inom området badvatten sker vatten- och algprovtagningar samt medverkan i arbetet med nya möjliga badplatser.

En del av tillsynen har utförts i form av planerade kampanjer, sk. riktad tillsyn. Annan tillsyn är händelsestyrd, dvs. styrs av händelser som t.ex. anmälan om olägenhet. Tabellen nedan visar områden med riktad tillsyn. För 2008 sker en mer utförlig redovisning.

Områden med riktad tillsyn 2007 - 2008

Tillsynsbesök	VP 2007	Utfall 2007	VP 2008	Utfall 2008
Fastighetsägare till flerbostadshus 1.	180	200	300	231
Hygienlokaler – stickande-skärande verksamheter 2.	--	--	20	15
Kosmetiska och hygieniska produkter	--	--	50	52
Skolor och förskolor 3.	150	201	284	187
Solarier 4.	--	--	25	39
Torghandlare	--	--	10	23

1. Fastighetsägare: på grund av stor personalomsättning 2008 har antalet inspektioner blivit färre än planerat.

2. Skola/förskola . Stort antal uppföljningsärenden från året och kvarvarande från tidigare år har tagit mer tid varför antalet nya inspektioner minskats. Antal timmar som lagts ner inom området är något över planeringen.

3. Hygienlokaler: Denna siffra avser endast riktad tillsyn. Fler nyanmälningar av hygienlokaler än budgeterat har inkommit under 2008. Resurserna har därför använts till inspektioner av nyanmälda lokaler. Se tabell Ansökningar och anmälningar.

4. Solarier: Resurser från värmepumpar har omfördelats till solarietillsynen. Därför har fler inspektioner inom ramen för den riktade tillsynen genomförts.

Tabellen nedan visar inflödet av klagomål. Detta är alltså en händelsestyrd typ av tillsyn.

Klagomål 2007 - 2008 inom avdelningen för Hälsoskydd

	VP 2007	Utfall 2007	VP 2008	Utfall 2008
Klagomål som blir ärenden	356	380	400	342
Telefonrådgivning	14 000	12 000	12000	Ca. 13000
Hantering av e-post			500	Ca. 626

Inom hälsoskyddstillsynen utgörs en betydande del av verksamheten av behandling av de ansökningar och anmälningar som inkommer, se tabellen nedan.

Ansökningar och anmälningar år 2007 - 2008

Ansökan/anmälan	VP 2007	Utfall 2007	VP 2008	Utfall 2008
Anmälan av lokaler (1)	150	176	105	85
Värmepumpar	1250	1150	1200	1000
Övrigt (bassängbad enskilda avlopp, komposter) (2).			19	51

1. T.ex. skolor, hygien- och vårdlokaler.

2. Bassängbad, enskilda avlopp, komposter. Redovisas fr.o.m. 2008.

KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGEN

Kontrollen inom livsmedelsområdet har moderniserats genom ikraftträdande av ett antal EG-förordningar, tillsammans benämnda ”hygienpaketet”.

Hygienpaketet reglerar bl.a. områdena livsmedelshygien, djurskydd och foderhygien och innebär att samtliga steg i livsmedelskedjan är föremål för tillsyn. Tidigare har ett antal objektskategorier, t.ex. mattransportörer och s.k. ”matmäklare” stått utanför tillsyn/kontroll. Hygienpaketets olika delar har trätt i kraft stegvis och endast marginella delar återstod inför år 2008. Inom

livsmedelsområdet var antalet verksamhetsutövare vid årets slut ca. 6700. Den del av livsmedelstillsynen som utgör objektskontroll ska enligt gällande lagstiftning avgiftsfinansieras.

Hela systemet för livsmedelskontroll är av hävd detaljstyrt i fråga om vad som ska kontrolleras, hur det ska kontrolleras och hur ofta. Förordningarna kompletteras av vägledningar, dels från kommissionen dels från nationella myndigheter. Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan ska ligga till grund för lokala myndigheters planering av kontrollen. Ett stort antal nationella vägledningar stödjer kontrollverksamheten. Länsstyrelserna ska genomföra revision av lokala kontrollmyndigheter och Sveriges kontrollarbete revideras av Food and Veterinary Office (FVO), EG-kommissionens inspektorat.

TILLSYN ENLIGT DJURSKYDDSFÖRORDNINGEN

Nämnden har som myndighet ansvar för djurskyddstillsynen inom staden. I stort avser tillsynen att djur inte ska utsättas för onödigt lidande. Verksamheten omfattar tillsyn och kontroll av djurhållning, prövning av tillstånd enligt djurskyddslag resp. miljöbalk, utredning om klagomål rörande brister i djurhållningen samt telefonsamtal och e-post från allmänhet och företag. Fr.o.m. 2009 övertar länsstyrelserna tillsyns- och kontrollverksamheten i enlighet med djurskyddslagstiftningen.

TILLSYNSPLANEN

Nämndens tillsynsverksamhet framgår av tillsynsplanen. Totalt har ca. 96 757 timmar tillsyn utförts, planerat antal timmar att användas inom tillsynen var 102 414.

Miljöbalken

Kapitel 7 Miljöbalken, Skyddade områden

Avdelningen för plan och miljö

1 512 timmar har utförts, planerat antal i VP var 1 500 timmar.

Tillsynen omfattar stadens åtta kommunalt skyddade naturområden. En stor del av tillsynsarbetet har utgjorts av hantering av remisser angående tillstånd och dispenser från reservatsföreskrifter samt uppföljning av beslut. Som exempel kan nämnas remissärenden kopplade till förundersökningar och förfrågningar om entreprenadområden inför kommande vägutbyggnad inom Igelbäckens kulturresevat, Hansta naturresevat men även inom Grimsta och Sätreskogens naturresevat. I huvudsak kan konstateras att verksamhetsutövarna har vidtagit de åtgärder de åtagit sig. Inspektioner med syfte att kontrollera efterlevnaden av föreskrifter har skett inom samtliga reservat. Tillsynsärenden har gällt bl.a. överträdelse vad gäller terrängkörning, trädfällning och tippning av miljöfarligt avfall i naturreservaten. Förvaltningen har även bidragit med efterfrågad

expertkompetens vid förvaltning av reservaten och haft en rådgivande funktion bl.a. vid restaurering av värdefulla ekmiljöer.

Kapitel 9 Miljöbalken, Miljöfarliga verksamheter inkl hälsoskydd

Totalt har 45 316 timmar utförts jämfört med 52 108 timmar i VP.

Avdelningen för plan och miljö

Ca. 15 462 timmar har utförts inom tillsyn inriktad på miljöfarlig verksamhet, Planerat antal i VP var 16 830 timmar. Skillnaden på ca. 1 370 timmar beror främst på vakanser och att mer tid än planerat gått åt till arbete med PCB och åtgärdsprogram mot buller. Störst skillnad mot plan redovisar branscherna Verkstad, Verkstäder (kampanj) och Oljehamnen. Övriga avvikelser ligger i närheten av planerad tid. I tillsynen ingår ett större antal branscher med sinsemellan mycket olika verksamheter. För en samlad beskrivning av resultaten av tillsynen för miljöfarlig verksamhet och dess inriktning hänvisas till uppföljningen av tillsynsplanen i bilaga 1:3.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen har utfört 29 854 timmar tillsyn med inriktning på hälsoskydd. Planerat antal i VP var 35 278 timmar. Tillsyn med inriktning på verksamheter och förhållanden i människors livsmiljö som har inverkan på hälsan och miljön. Stora områden för tillsyn har varit:

Bostäder: Tillsynen av fastighetsägare har varit ett stort område under året med 240 genomförda inspektioner. Fokus har legat på fastigheter byggda 1950-80 talet utifrån att fastigheter från dessa byggår har visat sig ha stora underhållsbehov. Under inspektion har egenkontrollen bedömts tillsammans med fastighetens drift och underhåll. När det gäller äldreboenden har ett examensarbete genomförts i form av ett tillsynsprojekt. 9 äldreboende har inspekterats med avseende på inomhusmiljö och hygienrutiner. Arbetet har visat på stor kunskapsbrist hos verksamhetsutövarna främst inom ventilation. Risk för olägenhet kan alltså finnas då OVK protokoll saknades hos 7 av 9 verksamheter. 3 saknade radonprotokoll. I ett fall konstaterades olägenhet avseende buller.

Lokaler där barn och ungdomar vistas: Inom förskola/skola har 190 inspektioner genomförts jämfört med planerat 284 och ca. hälften av dessa har föranlett uppföljning med anledning av brister i bl.a. ventilation, buller och hygienrutiner.

Verksamheter som ger bullerstörningar och höga ljudnivåer: 50 mätningar har genomförts av vilka åtta konstaterades ha för höga värden. Verksamheterna har informerats om resultaten och uppföljning kommer att ske under 2009. Överskridande av riktvärden har skett under en motorshow där bl.a. barn hade tillträde, vid tre konserter samt på tre restauranger/pubar.

Badvatten: Drygt 30 % av bassängbaden har fått anmärkningar på badvattenkvaliteten vid minst ett tillfälle under 2008. Både hygieniska aspekter

och tekniska bidrar till problemen. En förbättring som skett under 2008 är att alla bad nu provtar badvattnet regelbundet och rapporterar till Miljöförvaltningen - tidigare har ca. 30 % av baden saknat sådana rutiner. Fler plaskdammar än beräknat har fått anmärkningar på vattenkvaliteten, men arbetet med egenkontroll har gått framåt inte minst tack vare det årliga seminariet som Miljöförvaltningen anordnar för verksamhetsutövare, entreprenörer och lab där man gemensamt utvecklar checklistor och utbyter kunskap. Under 2008 visade 5 (av totalt 24) strandbad vid enstaka tillfällen otjänlig badvattenkvalitet, men det har handlat om enstaka prov och orsaken kan vara tillfällig, såsom häftigt regn. För att Miljöförvaltningen ska ställa krav på utredning krävs att tre prover i rad är otjänliga. Trots att årsmålet inte nåtts, är badvattenkvaliteten vid Stockholms 24 officiella strandbad överlag god.

Radon: Förvaltningens arbete riktar sig i första hand till flerbostadshusen och lokaler som skolor/förskolor. Tabellen nedan visar hur arbetet fortskridit. De största fastighetsägarna har först uppmanats att mäta radonhalten, därefter allt mindre fastighetsägare.

Radonarbetet i siffror

År	Påbörjade grund-ärenden ⁽¹⁾	Avslutade grund-ärenden ⁽²⁾	Påbörjade åtgärds-ärenden ⁽³⁾	Avslutade åtgärds-ärenden ⁽⁴⁾
2001-2004	497	21	1	0
2005	278	242	94	0
2006	85	109	69	6
2007	93	343	29	31
2008	246	176	36	27

1. Antal fastighetsägare som uppmanats att mäta radon.

2. Antal fastighetsägare som genomfört radonmätningar.

3. Antal fastighetsägare som uppmätt för höga halter.

4. Antal fastighetsägare som åtgärdat för höga halter.

Kapitel 10 Miljöbalken, Förorenade områden

Avdelningen för plan och miljö

Avdelningen har utfört 5 822 timmar tillsyn. Planerat antal i VP var 5 258 timmar. Tillsynen avser fastigheter, byggnader, deponier, mark, grundvatten eller ytvatten som är så förorenat att halterna påtagligt överskrider lokal/regional bakgrundshalt samt innebär risk för hälsa och miljö. Under året har mer tid lagts på PCB än planerat beroende på att det har funnits många inventeringar att handlägga. Resurser från andra branscher har tagits för att klara detta. Enligt förordningen om PCB m.m. skulle alla fastighetsägare senast den 30 juni 2008 lämna in inventeringar och åtgärdsplaner till miljöförvaltningen. Information till fastighetsägare som berörs av förordningen

har skett via Miljöförvaltningens webbplats och genom informationsbrev. Alla fastighetsägare som inte redovisat sina PCB-inventeringar blev påmindas via brev i oktober. Några färre anmälningar av PCB-saneringar har inkommit än förväntat.

Under året har ett antal större efterbehandlingsprojekt pågått där några särskilt kan nämnas. Nordvästra Kungsholmen med enskilda objekt som avvecklingen av asfaltsverket, cementindustrin och Jehanders, rivningen av MFO-fastigheten mm. Efterbehandlingsarbetet inför utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden har återupptagits. Vidare har efterbehandlingsarbetet i Annedal kommit igång med omfattande schaktningsarbeten och hantering av sediment från Ballstaån. Inom Henriksdalshamnen i Hammarby Sjöstad har ett omfattande efterbehandlingsarbete i det närmaste slutförts.

Tillsyn av övertäckningen av Skrubbatippen och Lövstatippen, som utgör projekt som är avsedda att minimera utläckaget av föroreningar, har framförallt för Lövstatippen orsakat många klagomål och extra tillsynsarbete från förvaltningens sida.

Under året har även en omfattande remiss angående Naturvårdsverkets riktlinjer för efterbehandling av förorenad mark hanterats. Förvaltningen bedömde att materialet i huvudsak borde avstyrkas vilket nämnden följde.

I övrigt har innehållet i tillsynsplanen i stort sett kunnat genomföras med undantag för tillsynen över användningen av kvicksilver där ca. 25 % färre tillsynstimmar än planerat har lagts ner bl.a. pga. vakanser. Information om tillsyn över tandvården har skickats ut till de 199 tandläkare som har avloppsrör som ännu inte är sanerade.

Kapitel 14 Miljöbalken, Kemiska produkter

Verksamheten syftar till att via tillsyn och upplysning minska den hälso- och miljöbelastning som orsakas av eller misstänks orsakas av kemikalieanvändningen i samhället.

Avdelningen för plan och miljö

Avdelningen har utfört 1 358 timmar tillsyn. Planerat antal i VP var 1 733 timmar. Tillsyn över miljögifter i varor (RoHS resp. ftalater) fortsätter in i januari 2009 för RoHS och har slutförts för ftalater; båda aktiviteterna har tagit mer tid än planerat att genomföra. Aktiviteten med tillsyn hos färgblandare och samt aktiviteten med informationsspridning om miljögifter har inte genomförts. Kemikaliearbetet under året har omfattat arbete knutet till projektet "Nya gifter". Utifrån resultaten av detta projekt har ett arbete med att kartlägga förekomsten av miljöfarliga kemikalier i textilier påbörjats. Förvaltningen har ett omfattande samarbete på kemikalieområdet. Här kan nämnas det samarbete som har inletts med Kemikalieinspektionen kring kemikalier i textilier, samarbete med miljöförvaltningarna i Göteborg och Malmö, och Kemilänken som är en regional samarbetsgrupp för kemikalifrågor där förvaltningen deltar.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen för hälsoskydd har utfört 3 092 timmar tillsyn, planerat antal var 2 733 timmar. Inom hälsoskyddsområdet omfattas tillsyn av cisterner, kosmetiska och hygieniska produkter och köldmedier. Under hösten genomfördes ett tillsynsprojekt riktat till handeln med kosmetiska och hygieniska produkter. Ca. 25 % av de besökta verksamheterna hade produkter som innehöll förbjudna ämnen och/eller felaktig märkning. Tillsynen har förbättrat lagefterlevnaden hos ett flertal verksamhetsutövare. Inom tillsynen av cisterner och köldmedier inhämtas kontrollrapporter, se tabellen nedan. Vad gäller cisterner var 102 verksamhetsutövare skyldiga att lämna in rapporter från den läckagekontroll som ska genomföras vart 6:e resp. eller vart 12:e år. Tillsynen tyder på att antalet cisterner stadigt minskar. Inom tillsynen av köldmedia var ca. 1 800 verksamhetsutövare skyldiga att kontrollrapportera sina köldmedieanläggningar. Av dessa var det ca. 250 som inte inkom med rapportering vilket ledde till att miljösktionsavgifter utfärdades.

Hantering av kontrollrapporter under 2007 - 2008

Kontrollrapporter	VP 2007	Utfall 2007	VP 2008	Utfall 2008
Köldmedier inkl nya anläggningar	1 800	1740	1800	1921
Cisterner (kontrollrapporter + ur bruk)	120	87 + 184	70	68 + 114

Kapitel 15 Miljöbalken, Avfall

Tillsynen omfattar all avfallshantering i staden såsom hushållsavfall, avfall som omfattas av producentansvar, samt avfall som uppstår i verksamheter. Även tillsyn av återvinningsstationer och bygglovsremisser för dessa omfattas. Dessutom omfattas torghandlarnas avfallshantering.

Avdelningen för plan och miljö

Avdelningen har utfört 1 276 timmar tillsyn, planerat antal i VP var 1 505 tim.

Antalet tillsynsobjekt är stort. I tillsynen över verksamhetsutövarna arbetar förvaltningen också med information och rådgivning. Mindre tid än planerat har lagts ner på experthjälp och mer på allmänt arbete med avfall men de flesta planerade aktiviteterna har genomförts om än i förkortat skick. Ingen tid har dock lagts ner på att hålla webbplatsen om farligt avfall uppdaterad. En inventering av farligt avfall har genomförts i Vinsta industriområde och kampanjen mot rivningsverksamheter fortsätter och går över årsskiftet.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen för hälsoskydd har utfört 1 520 timmar tillsyn, planerat antal i VP var 1 637 timmar.

Vid 113 återvinningsstationer genomfördes 354 inspektioner. Av dessa fick 30 % anmärkning på bristande städning eller tömning. Inga bygglovsremisser för markupplåtelse inkom under året.

Tillsynen av torghandlarna visade att av 119 inspekterade verksamheter var det ingen som hade en ordnad hantering av organiskt avfall. Miljöförvaltningen ställer krav på torghandlarna och har även inlett en dialog med Trafikkontoret och Fastighetskontoret för att finna en lösning.

Livsmedelslagen

Livsmedelskontrollen har under verksamhetsåret fokuserat på två viktiga områden.

Inom ramen för inspektionsverksamheten har stor vikt lagts på att granska företagens kunskap och nivå på deras system för egenkontroll. Sammantaget kan konstateras att det fortfarande finns betydande brister inom området och att fortsatta kontrollinsatser är nödvändiga. Samtidigt är det viktigt att betona att det faktiskt är verksamhetsutövarna som bär ansvar för att inhämta och tillämpa relevanta kunskaper.

När det gäller arbetsrutiner har fokus legat på att finna effektiva och kvalitetssäkrade arbetssätt för att utnyttja befintliga resurser på bästa möjliga sätt. Inspektörerna avlastas onödig administration för att kunna prioritera inspektionsverksamheten. Inspektionsarbetet har till viss del utförts i projektliknande form vilket gett en naturlig samordning och kvalitetssäkring av bedömningar samtidigt som det är möjligt att få en samlad bild av läget.

Som ett resultat av vidtagna åtgärder har antalet genomförda inspektioner ökat från 5 300 föregående år till mer än 7 300 under år 2008, vilket är en betydande förbättring. Genom samordnat arbetssätt ökar också kvalitén på inspektionerna. Flera verksamhetsutövare har i olika sammanhang uttalat beröm över det professionella arbetssätt medarbetarna visat.

Vid årets slut finns 6 750 livsmedelsobjekt. Antalet utfärdade godkännanden och registreringar är totalt ca. 3 600. Av dessa är ca. 1 200 omprövning av befintlig verksamhet mot ny lagstiftning. Resten, ca. 2 400 ärenden, utgörs till största delen av ägarbyten och åskådliggör dynamiken inom livsmedelssektorn och problematiken med ständigt nya livsmedelsföretagare som många gånger startar verksamhet utan att ha tillräckliga kunskaper.

Avdelningen för livsmedelskontroll har utfört ca. 30 960 timmar tillsyn. Planerat antal i VP var 31 000 timmar. Viktiga delar i livsmedelskontrollen är den planlagda kontrollen av livsmedelsobjekt och vid behov även extra offentlig kontroll. Dessutom genomförs prövning för godkännande av

verksamhetsutövare och registrering. Klagomål tas emot och utreds och ett stort antal telefonsamtal/e-post tas emot från allmänhet och livsmedelsföretag. Vid misstänkta matförgiftningar sker utredning.

En stor del av verksamheten inom livsmedelskontrollen är händelsestyrd, tabellen nedan visar omfattningen av denna.

Livsmedelsrelaterade händelsestyrda tillsynsaktiviteter år 2007 - 2008

Tillsynsaktivitet	VP 2007	Utfall 2007	VP 2008	Utfall 2008
Servicetelefon – inkommande samtal	7000	6257	6 000	5 500
E-post kopplad till servicetelefon	400	718	600	500
Godkännandeprovningar – livsmedelsföretag (ärenden) I.	1000	1516	1 000	1 300
Registrering av livsmedelsföretag I.	1100	1005	500	1 900
Återkallande av godkännanden – livsmedelsföretag	40	112	100	50
Föreläggande/Förbud avseende livsmedelshantering	40	79	100	200
Klagomål inklusive misstänkta matförgiftningar	600	618	500	450

I. Inkluderar sammanlagt ca. 1 200 omprovningar mot ny lagstiftning.

Tabellen nedan visar den stora omfattningen av godkännanden och registreringar som blev följden av den nya lagstiftningen. Här framgår också förvaltningens provtagning.

År	Totalt antal livsmedelsobjekt	Antal godkännanden	Antal registreringar	Utförda prover	Andel tjänliga prover
2005	5300	Ej aktuellt	Ej aktuellt	3 910	96%
2006	5 238	1084	1124	5134	91%
2007	6 407	2047	1005	2023	97%
2008	6 460	1 700 (1)	1 900	2 100 (2)	96%

Antalet livsmedelsobjekt år 2008 avser antalet vid början av året. Vid slutet av året var antalet objekt 6 750.

1. Inkl. ca. 400 beslut om villkorat godkännande.

2. Avser antal prover inkl. dricksvatten.

Planlagd årlig kontroll: Av ett budgeterat antal årliga kontrolltimmar om 24 000 timmar har ca. 19 950 timmar utförts. Skillnaden förklaras av bortfall av verksamheter. Dels sådana som upphört redan vid årets början, dels sådana som upphört under året innan inspektion genomförts och dels sådana som endast har ett fåtal kontrolltimmar och därför inte inspekteras under 2008. Förhållandet blir tydligt genom de totalt ca. 3 600 godkännanden och registreringar som beslutats under året och som tydliggör rörligheten inom livsmedelssektorn. Inom ramen för årlig kontroll har drygt 1 200 omprovningar av befintliga verksamheter genomförts.

Livsmedelskontrollen har inom ramen för planlagd kontroll genomfört provtagning avseende förekomst av salmonella- och listeria. Slutrapporter planeras under våren 2009. Salmonella har kontrollerats i infört och importerat kött, inklusive fjäderfä, samt köttberedningar. Ca. 40 prover har tagits hittills och samtliga har varit negativa, dvs. utan salmonellafynd. Listeria har analyserats dels som rengöringskontroll i golvbrunnar, dels som hållbarhetstest. Endast ett fåtal av golvbrunnsprovorna har varit positiva.

Provtagning har också skett av dryckesautomater (även kallade sifoner), på Restauranger förutom att företagens egenkontroll kontrollerats. Totalt ingick 228 restauranger i projektet. Resultaten av provtagningarna var 8 % otjänliga prover och 66 % prover tjänliga med anmärkning av totalt 213 prover. När det gällde företagets egenkontroll uppdagades brister som gav bedömningen underkänd i 35 % av fallen. Dessutom utfärdades sanktioner på grund av hygienbrister i 32 av fallen.

Genom arbete i projektform får livsmedelskontrollen en bra samlad bild av läget i verksamheterna. Arbetsformen medför också kvalitetssäkring av inspektörernas bedömningar genom samordning i projekt.

Extra offentlig kontroll: Tidsåtgången för extra offentlig kontroll är svårplanerad, delvis på grund av att lagstiftningen fortfarande är relativt ny. För år 2008 finns inget planerat timantal för extra offentlig kontroll men ca. 1 560 timmar har utförts i form av icke planerade extra kontroller förorsakade av brister hos företagen. Under 2007 var antalet redovisade timmar ca. 200. Skillnaden i timantal beror huvudsakligen på att den faktiskt använda tiden noggrant redovisas och debiteras verksamheterna. På sikt kommer därför säkrare budgetunderlag att finnas.

Godkännandeprövningar: 4 000 timmar planerades för godkännanden vilket kan jämföras med utfallet 4 380 timmar. Under året har ca. 1 700 beslut om godkännande fattats varav 400 villkorade. Det handlar både om nya livsmedelsverksamheter, varav merparten utgörs av ägarbyten, och om en andel av de ca. 1 200 befintliga verksamheter som omprövats mot den nya lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2006. Enligt den nya lagstiftningen ska verksamhetsutövaren och lokalen prövas tillsammans. Det får till följd att ett ägarbyte i en befintlig lokal resulterar i en ny prövning. Totalt kvarstår vid årets slut endast drygt 600 verksamheter att ompröva för godkännande eller registrering.

Registreringar: 500 timmar planerades för denna verksamhet vilket har överskridits med råge då faktiskt antal timmar blev 2 380 timmar. Under året har ca. 1 900 beslut om registrering fattats. Liksom för godkännandena handlar det både om helt nya verksamheter, varav merparten utgörs av ägarbyten, och om en andel av de ca. 1 200 befintliga verksamheter som omprövats mot den nya lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2006. Enligt den nya lagstiftningen ska verksamhetsutövaren och lokalen prövas tillsammans. Det får till följd att ett ägarbyte i en befintlig lokal resulterar i en ny registrering.

Totalt kvarstår vid årets slut endast drygt 600 verksamheter att omprövas för godkännande eller registrering. Kommande lagstiftning får till följd att huvudparten av alla verksamheter kommer att kunna registreras genom att det nationella kravet på godkännandeprövning tas bort under 2009.

Utredning av misstänkta matförgiftningar: Under året har ca. 150 klagomål om misstänkta matförgiftningar behandlats. 300 timmar planerades för denna verksamhet och ca. 560 timmar har åtgått. Knappt 30 av ärendena har bedömts som utbrott, dvs. minst två personer insjuknade, och ett fåtal har krävt omfattande arbete både med utredning och med provtagning. Vid större utbrott sker samarbete alltid med smittskyddsläkare. Detta samarbete gör att smittorsaken ofta kan spåras även om samtliga livsmedelsprover är negativa. Ett av utbrotten var särskilt spektakulärt med ca. 150 insjuknade personer. Under år 2004 var antalet klagomål om misstänkta matförgiftningar ca. 400 och åren 2005-2007 ca. 250. En bedömning är att livsmedelskontrollens arbete ger resultat i form av säkrare livsmedelshantering.

Behandling och utredning av klagomål: 200 timmar budgeterades för detta, ca. 160 timmar har använts. Under året har drygt 300 anmälningar om klagomål mottagits, varav ett 75-tal klagomål av olika art har utretts vidare. Klagomål på förekomst av råttor har varit vanligast, tätt följt av dålig rengöring, hanteringsbrister och felaktig märkning.

Telefonsamtal och e-post från allmänhet och företag: Åtagandet uppfylls men all budgeterad tid har inte åtgått, ca. 1 965 timmar av planerade 2 000 timmar. Antalet telefonsamtal har varit ca. 5 500 och e-post av olika slag ca. 500.

Djurskyddsförordningen

Avdelningen för livsmedelskontroll

Avdelningen har utfört ca. 5 100 timmar tillsyn. Planerat antal i VP var 4 700 timmar. Verksamheten omfattar tillsyn och kontroll av verksamheter med djurhållning, prövning om tillstånd enligt djurskyddslag och miljöbalk, kontakter med allmänhet och företag samt utredning av klagomål om brister i djurhållning. Verksamheten övertas fr.o.m. 2009 av länsstyrelserna.

Tillsyn och kontroll av djurhållning: 500 timmar fanns planerade för verksamheten, ca. 3 200 timmar har utförts. Skillnaden beror på att i siffran för planerat antal timmar ingår endast tillsyn som avgiftfinansierats. I siffran för utfört antal timmar ingår både tillsyn där avgift utgår och sådan där det inte utgår avgift. I utfallssiffran ingår också timmar som åtgått för prövning enligt djurskyddslag respektive miljöbalk. Tillsyn över stallar har genomförts i projektform och avrapporterats vid MHN 9 december 2008. I övrigt har tillsyn skett enligt lagstiftning.

Prövning av tillstånd enligt djurskyddslag resp. miljöbalk: Antalet tillstånd har varit lågt, endast ett 10-tal har utfärdats. Redovisning av tid har skett samlat för rutinmässiga djurskyddsfrågor och miljöbalksfrågor. 200 timmar planerades för

verksamheten men de faktiskt utförda timmarna redovisas under "Tillsyn och kontroll av djurhållning".

Utredningar om klagomål rörande brister i djurhållning: Antalet klagomål avseende djurhållning är relativt högt vilket är vanligt i storstadsmiljö. Ärendena är många gånger tungarbetade. Dock har mindre tid än budgeterat behövt avsättas vilket är positivt. Antalet ärenden under året har varit ca. 250. Merparten av de anmälda problemen har gått att komma till rätta med genom rådgivning. 3 000 timmar fanns planerade för arbetet och ca. 1 300 timmar åtgick. I princip är det bra att budgeterade timantalet underskridits eftersom det tyder på en lägre omfattning av lidandet för djur och ger lägre kostnader.

Telefonsamtal och e-post från allmänhet och företag: Mindre tid än budgeterat har behövt avsättas, dvs planerat var 1 000 timmar jämfört med de ca. 600 timmar som ågick. Färre samtal än planerat har inkommit vilket sammanfaller med utfallet vad gäller klagomålen. Det är positivt att mindre tid åtgår.

Strålskyddslagstiftningen

Avdelningen för hälsoskydd

För tillsynen av solarier användes ca. 810 timmar. I VP fanns avsatt 240 timmar. Timmar har omfördelats hit från värmepumpar. Under 2008 har 44 solarier inspekterats (av totalt ca 100 kända solarier). Av dessa fick ca. 70% någon form av anmärkning på rören. Rören som sitter i ska stämma överens med rörskytten som ska sitta på solariet alternativt stämma överens med rör enligt SSM:s lista över ersättningsrör. När en verksamhet får en anmärkning ska rören bytas ut alternativt registreras och godkännas hos SSM.

Miljöförvaltningen har fått in 23 anmälningar av solarier, varav 18 inkommit på grund av det genomförda tillsynsprojektet.

NÄMNDMÅL:

Förbättra servicen

◆ Uppfylls delvis

Målet tar sikte på förvaltningens alla åtgärder för effektivisering och underlättande av kontakterna med allmänhet/verksamhetsutövare inkl. informationsåtgärder. Målet har inte helt uppfyllts. Nedan redogörs kort för utfallet för de åtagandens och indikatorer som ingår i målet.

Åtagandet att öka andel av köldmedierapporater som inkommer elektroniskt har inte uppfyllts då de 11 % av rapporterna som inkom elektroniskt innebär en viss minskning jämfört med föregående år. Åtgärder kommer att vidtas för att informera verksamhetsutövarna om tjänsten och för att identifiera nödvändiga tekniska förbättringar av tjänsten i syfte att öka andelen som inkommer elektroniskt under kommande år.

Åtagandet att skapa en E-tjänst för uppmätta radonhalter via stadens har uppfyllts då en webbplats lanserades i oktober. Där kan allmänhet och verksamhetsutövare söka uppmätta radonhalter i flerbostadshus, förskolor och villor via www.stockholm.se/radon.

Förvaltningen hade också åtagandet att tillsynen ska utvecklas till att bli mer lättillgänglig, effektiv och serviceinriktad. Här har planerade aktiviteter utförts med undantag för några aktiviteterna som inte utförts fullt ut. Således har information om förorenade områden och branschinformation om verkstadsindustrin, ännu inte lagts ut på webbplatsen.

Indikatorerna för punktlighetsmålen visar en ganska god måluppfyllelse. I några fall finns en något lägre måluppfyllelse än planerat i andra fall uppnås eller överskrids målen. Beträffande punktlighetsmålet Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn, så ligger måluppfyllelsen på 75 % att jämföra med målet 85 %. Den lägre måluppfyllelsen kan delvis förklaras av att anmälningar ofta inte inkommer direkt utan det kan dröja flera dagar efter insjuknandet. I sådana fall bedöms anmälan som mindre akut om inte flera anmälningar inkommer mot samma objekt. En första bedömning görs alltid första arbetsdagen som en anmälan kommit in. Också när det gäller anmälningarna i djurskyddsärenden görs en bedömning av hur brådskande ärendet är. I brådskande fall inleds arbetet samma dag.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
♦ Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	90 %	95 %	Årsredovisning 2008
♦ Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	89 %	90 %	Årsredovisning 2008
♦ Miljörapporter besvaras inom tre månader.	88 %	95 %	Årsredovisning 2008
● Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 20 arbetsdagar och därefter beslutas efter 3 arbetsdagar om ansökan är komplett	97 %	95 %	Årsredovisning 2008
♦ Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll/djurskydd om tillstånd, registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar	84 %	85 %	Årsredovisning 2008
♦ Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	74 %	85 %	Årsredovisning 2008

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<p>♦ Påbörja utredning av klagomål i djurskyddsärenden inom fem arbetsdagar</p>	77 %	85 %	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:**Staden ska genom MHN:s samordning, uppfylla kraven i förordningen om omgivningsbuller**

● Uppfylls helt

Ett åtgärdsprogram enligt förordningen om omgivningsbuller har tagits fram av förvaltningen och förelagts KF för beslut under året. Programmet har tagits fram i samverkan med Banverket, Vägverket, Luftfartsverket, SL, SBK och TK. Härutöver ingår ett antal andra aktiviteter under detta mål som samtliga är uppfyllda. T.ex. har kartorna från bullerkartläggningen lagts ut på stadens webbplats.

NÄMNDMÅL:**Det ska finnas en stödresurs för stadens systematiska energieffektiviseringsarbete och uppföljning av stadens energianvändning**

● Uppfylls helt

Energicentrum har under året gett fortlöpande stöd till stadens förvaltningar och bolag för genomförande energieffektiviseringsåtgärder. Arbetet inriktas strategiskt mot att genomföra kostnadseffektiva åtgärder som identifierats i energieffektiviseringsuppdraget, "Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad 2015". Krav på energieffektiviseringar i budget 2009 har medfört en mycket stor efterfrågan av stöd från Energicentrum inom stadens förvaltningar och bolag.

Under målet finns ett antal aktiviteter varav flertalet har uppfyllts. Aktiviteten "Sammanställa resultat från alla energideklarationer för stadens byggnader och göra dessa tillgängliga via hemsida" har inte uppfyllts. Deklarationerna skulle vara inlämnade senast 081231 och dispens har beviljats på vissa villkor. Under våren 2009 kommer en första sammanställning att göras av de viktigaste deklarationerna. I något fall har en aktivitet inte hunnit slutföras (Ta fram en helhetslösning för hantering av stadens energistatistik, per byggnad, via e-nyckeln) men för denna aktivitet har ett samarbete med Exploateringskontoret påbörjats. Aktiviteten "Göra en uppföljning och utvärdering av nytta och måluppfyllelse för Energicentrum under hösten 2008" kommer att utföras under 2009 i samband med en utredning om förutsättningarna för en permanentning av Energicentrum. Uppföljning och utvärdering kommer att ingå i denna.

NÄMNDMÅL:**Staden ska, genom MHN:s samordning, ha ett systematiskt klimatarbete med avseende på utsläpp samt miljöpåverkan av ett förändrat klimat**

● Uppfylls helt

De åtaganden och aktiviteter som hör till målet har i allt väsentligt utförts. En aktivitet beträffande framtagande av informationsskrift om stadens klimatarbete har senarelagts, delvis pga. ansökan om Stockholm som klimathuvudstad. Skriften tas fram i början av 2009. Nedan redogörs i punktform för arbetet:

- Inom projektet Energieffektiva fastigheter, som beräknas uppnå sina mål, har 250 fastighetsägare fått utbildning och de åtgärder dessa har genomfört beräknas ha givit en utsläppsminskning motsvarande 313 ton koldioxid.
- Förvaltningens strategi för inriktningen på det framtida klimatarbetet inom staden liksom för stadens energieffektiviseringsarbete har utvecklats.
- I samband med migreringen till stadens nya hemsida har förvaltningen utvecklat webbinformationen kring klimatfrågan.
- Förvaltningen har arbetat med utvecklingen av en modell för årlig beräkning av växthusgasutsläppen i staden, dock finns brister i det statistiska underlagsmaterialet som försvårar möjligheten till årliga beräkningar. Förvaltningen har inlett ett samarbete med Energimyndigheten och SCB i denna fråga.
- Miljömiljardsprojektet "Klimatakuten" drivs vidare enligt plan liksom Energicentrum. "Energirådgivning till hushåll och fastighetsägare", har avrapporterats till MHN och miljömiljardskansliet.
- Kommunikationsprojektet "Klimatneutrala stockholmare" har påbörjats. Projektplanen har godkänts av MHN. För den första tematiska kampanjen "Bostaden" har samarbete med åtta bostadsbolag inletts. Projektet löper till halvårsskiftet 2011 och ska kommunicera stadens arbete med klimatfrågan till stockholmarna och vad stockholmarna själva kan göra för att minska klimatpåverkan.
- I samarbete med SLK har förvaltningen genomfört en konferens för förvaltningar och bolag som har fått KLIMP-medel från Naturvårdsverket.
- Förvaltningen deltar i det regionala energirådgivningsarbetet och ingår i Energirådgivningens styrgrupp.
- Förvaltningen administrerar anmälningar till "Klimatpakten" regelbundet och dess webbsida har uppdaterats.
- En konferens anordnades den 12 september för företag som anmält sig till Klimatpakten. Även USA:s ambassadör Michel Woods deltog på konferensen.

- Förvaltningen deltar med expertkompetens kring anpassning i översiktsplanarbetet och ingår i referensgruppen till det nationella anpassningsprojektet "Climatools".
- I april presenterade förvaltningen stadens klimatarbete på ICLEI:s internationella klimatkonferens i Rovigo, Italien. Stockholm var värd för Klimatkommunernas sammankomst i maj.
- Diskussioner har inletts med SLK om framskrivande av ett EU-projekt kring åtagandena i Covenant of Mayors. Planerade partners; Stockholm, Helsingfors, Riga och Tallin.
- En EU-ansökan till programmet CONCERTO om energieffektiv ombyggnad av miljonprogramsområden har lämnats in tillsammans med staden Poznan.

NÄMNDMÅL:

MHN stödjer aktivt förvaltningar och bolag i deras arbete för att uppfylla KF:s mål om 100 procent miljöbilar samt 85 procent miljöbränsle i Stockholms stads egna bilpark till 2010

● Uppfylls helt

Målet har i allt väsentligt uppfyllts då samtliga aktiviteter som planerats genomförts sånär som på ett internt seminarium för stadens fordonsansvariga som skjutits på till januari då fordonsupphandlingen ännu inte är färdig. Aktiviteterna omfattar information om miljöbilar och förnyelsebara bränslen, metodstöd till förvaltningar och bolag vid rapportering av fordonsinnehav och bränsleanvändning samt att agera för att miljöfordon och miljöbränslen prioriteras i nya ramavtal gällande fordon, transporter och tjänster.

MIS har aktivt gett stöd till stadens förvaltningar och bolag kring miljöbilar och bränslen. Dels inför inköp/leasing/upphandling men även under användning för att inrapporteringen skall ske så smidigt som möjligt. Däremot finns det brister i instruktionerna, indikatoruppsättningen osv. på övergripande nivå i ILS-systemet vilket försvårar kvalitetssäkring.

MIS har tagit aktiv del i stadens övergripande upphandlingsarbete av fordon men även i direkta leasingavtal och fordonsinköp hos förvaltningar och bolag. Löpande informationsinsatser och täta kontakter görs mellan fordonsansvariga och MIS.

NÄMNDMÅL:

MHN skapar möjligheter för att öka användningen av miljöfordon och förnyelsebara fordonsbränslen så att 35 procent av nybilsförsäljningen består av miljöbilar samt att försäljningen av förnyelsebara bränslen uppgår till 8 procent i Stockholms län vid utgången av 2010

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen har formulerat åtagande och aktiviteter som innebär att i samverkan med marknadens aktörer arbeta för att förbättra förutsättningarna för användning av miljöfordon och förnyelsebara bränslen i regionen, en gemensam svensk miljöbilspolitik samt förmedling av fakta och information kring miljöfordon och förnyelsebara bränslen. Målet är uppnått då samtliga aktiviteter har utförts under året.

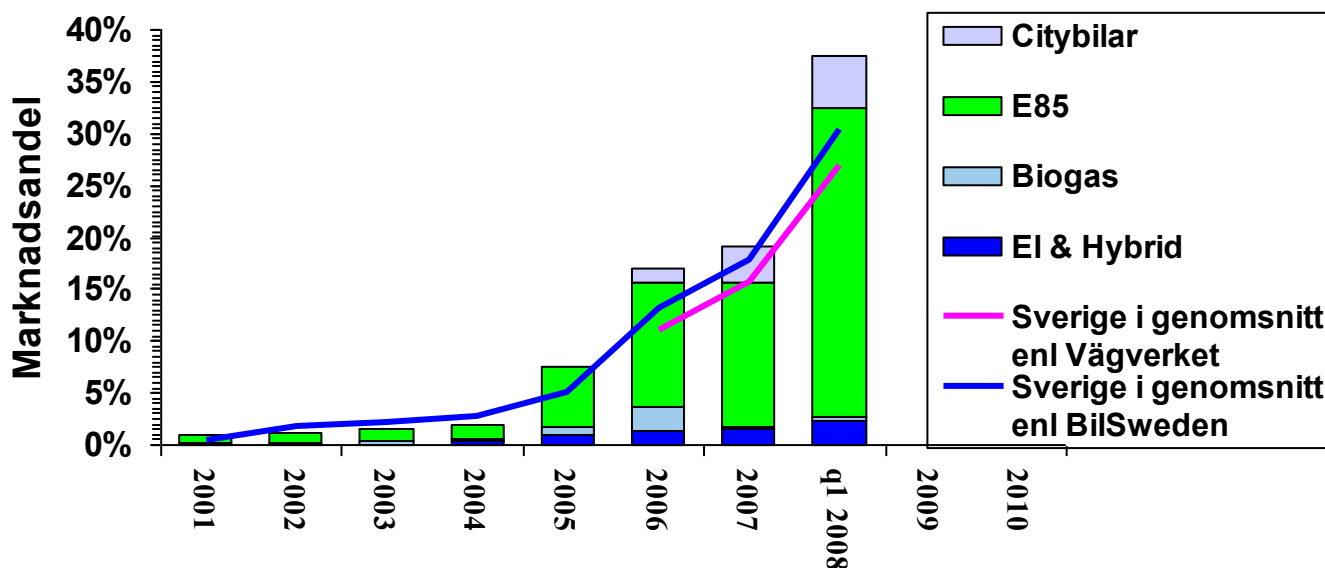
Under året har MIS samarbetat med det stora flertalet aktörer som är viktiga för att öka användningen av förnyelsebara fordon och bränslen. Det rör sig om remissvar till regeringskansliet i trängselavgiftsfrågan, kontakt med taxiåkare gällande tillgänglighet på biogas, brandskyddsmyndigheter om säkerhetsaspekter med etanol, miljöorganisationer om hållbarhetskrav på etanolframställning både ur ekologisk och etisk aspekt osv. Miljöbilar och bränslen har varit mycket debatterat under året vilket tydligt visat på behovet av opartisk och neutral information kring miljönyttan.

Regeringen har inte tagit fram någon samlad nationell miljöbilsdefinition under året men MIS har tagit många initiativ i denna riktning.

Informationsbehovet hos allmänhet och olika samhällsaktörer har varit fortsatt högt under året som gått. Tidigare var kunskapsbehovet störst kring utbud och tillgänglighet av bilar och bränslen men under året har miljönyttoaspekter helt tagit överhanden. MIS är en trovärdig källa till information vilket avspeglar sig i det stora antalet förfrågningar från allmänhet, press, företag, bilköpare m.fl.

Diagrammet nedan visar att miljöbilarnas andel av försäljningen av nya bilar i länet och i riket, haft en mycket kraftig ökning.

Miljöbilsandel av nybilsförsäljningen 2001 - 2008

Några exempel på aktiviteter och resultat under året:

- En stor incitamentstudie har snart färdigställts som visar att incitament som ger minskade rörliga kostnader för bilisten är de mest verkningsfulla (ex ingen trängselskatt och lägre pris för E85).
- En fristående enkät har skickat ut till personer som köpt en miljöbil under år 2008 för att fråga dem av vilken anledning de köpt miljöbilen.
- Fortum är en ny samarbetspartner i laddhybridprojektet MobileL.

NÄMNDMÅL:

Aktivt samarbeta med andra städer i Europa för att stimulera utbudet av miljöfordon och miljöbränslen för stadens medborgare.

● Uppfylls helt

Målet är uppfyllt då planerade aktiviteter har utförts. MIS arbetar till största delen på en internationell nivå och svenskt miljöbils-kunnande är eftertraktat. Det märks i det stora antal konferenser och studiebesök som MIS medverkat i under året samt inte minst de utmärkelser som tilldelats staden.

EU-projektet pågår enligt plan och under året har planer på nya projekt gjorts och skickats in för prövning. EU-projekten ger även en möjlighet till att få en tydlig röst i den internationella miljöbilspolitiken.

Några exempel på aktiviteter och resultat under året som kan nämnas:

- EU projekten fortlöper enligt plan. En ny ansökan CLEANTRUCK om EU-medel har skickats in.
- Under år 2008 har 30 studiebesök mottagits av miljöbilsgruppen och föredrag har hållits på 29 nationella eller internationella konferenser. Bland besökarna finns BBC, Yale, koreansk, fransk och japansk TV, två delegationer med utländska journalister via UD samt en rad europeiska städer.
- Stockholm har under året bl.a. fått utmärkelserna Green Fleet Award och Energy Globe Award.

NÄMNDMÅL:

Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötilståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

● Uppfylls helt

Målet är uppfyllt då de åtaganden och aktiviteter som ingår i allt väsentligt är uppfyllda. Nedan redogörs för resultaten efter åtaganden som ingår i målet:

Samordna stadens miljöövervakning

En miljöövervakningsplan "Behov av miljöövervakning 2009-2012" har presenterats och godkänts av MHN. Stadens vattenanknutna övervakning har samordnats. Redovisning har skett i Årsrapporten för vattenprogrammet vilken behandlats och godkänts av MHN i december. Övrig redovisning finns i Miljöbarometern.

Genomföra miljöövervakning inom vatten, biologisk mångfald och miljöns inverkan på människors hälsa

Projektet "Regional samverkan kring riktlinjer för dagvattenutsläpp pågår vilket ersätter Miljöförvaltningens eget projekt. En rapport med förslag till regionala riktvärden för dagvatten blev klar i december 2008. Förslagen redovisas på regionalt dagvattenmöte i februari 2009. Informationsmaterial tas fram inom nätverket under våren 2009.

Landskapsekologisk analys av Stockholms stad har genomförts enligt plan. Analysverktyget Stadens habitatnätverk har, genom två rapporter, presenterats och godkänts av MHN 2009-10-21. Verktyget är i drift, viss validering fortgår. Ett regionalt miljöövervakningsinriktat projekt, under ledning av miljöförvaltningen, har inventerat groddjur. Medfinansiärer är 8 kommuner samt Landstinget. Rapportering till MHN 2009.

Slutrapport för projektet Nya Gifter - nya verktyg redovisades i september och avslutande seminarium genomfördes i oktober 2008. Projektet avslutas vid årsskiftet och slutredovisas till miljömiljardskansliet under januari 2009.

En förändringsstudie avseende stränders tillgänglighet och naturvärden har påbörjats. Rapport till MHN 2009.

Inom projektet ScorePP pågår arbetet enligt plan. Under 2008 har förvaltningen deltagit i 9 vetenskapliga projektrapporter. Slutdatum för projektet ändrat från sept 2009 till mars 2010.

3H-projektet kommer med hjälp av extra anslag att kunna fullföljas enligt plan och slutföras våren 2009 istället för som planerat under 2008 beroende på att vissa kemiska analyser saknas.

Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag av Luftvårdsförbundet i Stockholms och Uppsala län enligt avtal för 2008 - 2010

SLB-analys har genomfört drift av mätstationer, realtidsrapportering av mätdata, underhåll av mätdatabaser och emissionsdatabaser, kvalitetskontroller av data samt systemadministration helt i enlighet med uppdraget.

SLB-analys har genomfört 4 regionala tilläggsprogram. Kartläggning av PAH (bens(a)pyren), kartläggning av tungmetaller, anpassning av emissionsdatabas till nya krav samt utveckling av regionala prognoser för ozon och PM2.5.

Driva på arbetet med att förbättra luftkvaliteten i Stockholm genom underlag för tillsyn, miljöövervakning, information och rådgivning

SLB-analys har svarat för driften av lokala mätstationer inklusive instrumentservice, mätdatainsamling och kvalitetskontroller. Luftkvaliteten har uppdaterats kontinuerligt på hemsidan liksom jämförelser med MKN. SLB-analys har även kontinuerligt levererat luftföroreningsprognoser för kommande dygn.

Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer

SLB-analys har levererat 35 uppdragsrapporter under år 2008.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ PM 10 rapporter	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Förvaltningen har enligt lag rapporterat utfallet för helåret 2007 till Naturvårdsverket.			
☒ Kvävedioxidrapporter	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Förvaltningen har enligt lag rapporterat utfallet för helåret 2007 till Naturvårdsverket.			

NÄMNDMÅL:**MHN ska genom sin expertkompetens bidra till att målen i Stockholms miljöprogram uppfylls**

◆ Uppfylls delvis

Miljöförvaltningens åtaganden inom detta mål avser att uppfylla målen inom Stockholms miljöprogram, ansvara för uppföljningen av Miljöprogrammets delmål som berör MHN och att ha en stödjande funktion i stadens miljöarbete inom ramen för Miljöprogrammet.

Miljöförvaltningen har bidragit till att uppfylla delmålen inom stadens miljöprogram, särskilt kan här nämnas konkreta aktiviteter inom det samlade klimat- och energieffektiviseringsarbetet. Eftersom metodik för en samlad uppföljning av miljöprogrammets delmål inte har lagts fast inom ILS-Webb och hanteringen varit oklar, har uppföljningen inte utförts. Nämnden har dock i samband med Tertialrapport 1 beslutat om indikatorer för uppföljning av delmålen som MHN är ansvarig för. När det gäller åtagandet att ha en stödjande funktion i stadens miljöarbete inom ramen för miljöprogrammet, har Miljöförvaltningen medverkat i eller på annat sätt bidragit till flera projekt och verksamheter, t.ex. granskning av detaljplan och samrådsunderlag till ÖP och expertstöd i tillsynsärenden. Medverkan, som expertstöd till SKL, har också skett i det nationella miljömålsrådets beredningsgrupp för miljöövervakning (BMÖ) samt i Naturvårdsverkets referensgrupp för screening av miljögifter. Medverkan är i sin tur ett stöd för utveckling av stadens miljöövervakning.

Projektet Kloka investeringar har utvecklat avancerade beräkningsverktyg samt utbildat fastighetsförvaltare i verktyget. Under 2009 kommer verktyget att överlämnas till en ny huvudman/förvaltare.

Samtliga delprojekt inom Tiomiljonerspotten är avslutade. Projektet har under året avslutats med två slutseminarier och en slutrapport.

NÄMNDMÅL:**Inom ramen för Vattenprogrammet arbetar nämnden för att Stockholm ska få en god vattenstatus i enlighet med vattendirektivet samt att stadens vattenområden är attraktiva rekreatiomsområden**

● Uppfylls helt

Inom målet finns åtagande för att arbeta för en god vattenstatus i enlighet med miljöprogrammet, att stades vattenområden ska vara attraktiva rekreatiomsområden samt att delta i genomförandet av badvattenplanen. Målet är uppfyllt då ingående aktiviteter i allt väsentligt har utförts. Genom de

aktiviteter som ingår i målet har förvaltningen också på ett påtagligt sätt bidragit till KF:s aktivitet "Planera för hur Stockholm ska utvecklas som en stad på vattnet".

Miljöförvaltningen har lett och samordnat arbetet i Vattenprogrammets samordningsgrupp. Årsrapporten för Vattenprogrammet har behandlats och godkänts av MHN i december, liksom publicering av Vattenprogrammets åtgärder i Miljöbarometern. Redovisning av 2008 års vattenprovtagning är gjord i Miljöbarometern.

Vatteninformationen på stockholm.se har utvecklats och uppdaterats med nya texter, bilder och länkar. Hela Vattenprogrammet har lagts in i Miljöbarometern. Arbetet med nyhetsbrevet har inte påbörjats under 2008, pga omfattande utvecklingsarbete med Miljöbarometern samt Årsrapport för vattenprogrammet.

Tyresåsamarbetet har under 2008 övergått till Tyresås Vattenvårdsförbund. Årsrapport för vattenårdsförbundet 2008 redovisas 090312.

Fyra ordinarie möten i det kommunövergripande arbetet kring Bällstaån, där Miljöförvaltningen har en ledande och samordnande roll, har genomförts under året. Diskussion pågår om utarbetande av lokalt åtgärds- och övervakningsprogram samt behov av omarbetning av befintligt samarbetsdokument. Förslag till ändringar behandlas/beslutas under 2009.

Kustvattenvårdsförbundets årsrapport anmäldes i MHN i november.

Badvattenprovtagningar har genomförts på åtta föreslagna nya badplatser, för genomförande av badvattenplanen.

NÄMNDMÅL:

Ha en aktuell miljö- och hälsoutredning som kommer till användning vid prioriteringar i verksamhetsplaneringen

● Uppfylls helt

Nämndmålet innebär att Miljöförvaltningen ska ansvara för samordning, uppdatering och metodutveckling av miljö- och hälsoutredningen. Samtliga planerade aktiviteter har utförts varför målet har uppfyllts. Arbetet kan kort beskrivas enligt följande: Databaslagring och aktualisering av Miljö- och hälsoutredningen har genomförts. Denna har legat till grund för rapporten Miljö- och hälsoutredning 2008 som använts som underlag för förvaltningens verksamhetsplanering för 2009. Rapporten har behandlats och godkänts av MHN i september. En rutin för rapportering inom Miljö- och hälsoutredningen har tagits fram.

NÄMNDMÅL:**Via Miljöbarometern erbjuda en samlad bild av stadens miljöarbete och miljötillstånd**

◆ Uppfylls delvis

Nämndmålet omfattar åtagandet att samordna insamling och redovisning av miljönyckeltal. Målet har delvis uppnåtts. Eftersom det inte har varit klart hur stadens miljöprogram ska följas upp har det inte skett någon uppföljning av indikatorerna. Arbetet med indikatorer för Nordens större städer har utgått. Uppföljning av vattenprogrammets åtgärder har utvecklats. Uppföljningen publicerades på Miljöbarometern i december och som årsrapport till MHN samma månad.

Besök vid Miljöbarometerens webbplats

År	Besök totalt	Unika besökare	Besökta sidor
2005	--	14 035	66 122
2006	37 418	30 271	210 655
2007	32 399	27 549	176 716
2008	28 220	24 075	140 253

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**I.4 Bostadsbyggnadstakten ska vara hög**

● Uppfylls helt

Nämnden är delaktig i den fysiska planeringen inkl. bostadsbyggandet alltifrån tidiga skeden i planeringen till handläggning av detaljplaner. KF:s mål är uppfyllt då det nämndmål som omfattas av detta KF-mål har uppfyllts.

NÄMNDMÅL:**Mhn ska stödja SBN, Expl.N. och RHN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad**

● Uppfylls helt

Nämndmålet innebär att nämnden deltar i den fysiska planeringen av staden. Samtliga aktiviteter är utförda varför målet har uppfyllts.

Förvaltningen har deltagit i det tidiga skedet i planeringen genom att upprätta underlag för ställningstagande om betydande miljöpåverkan enligt för Miljöbalken och PBL samt underlag för MKB. Miljöförvaltningen deltar i arbetsgrupper i projekt mm för att bidra med kompetens utifrån miljö, hälsa och naturfrågor till intressenter inom staden men även externa parter. Remisser besvaras inom området fysisk planering och kvalitetsgranskning göra MKB. Inom ramen för utvecklingsarbetet underhålls förvaltningens

informationsverktyg "Hjälpreda för miljöfrågor i fysisk planering" samt behandlas andra utvecklingsfrågor för stadens fortsatta utveckling.

Under året kan särskilt nämnas att förvaltningen har varit sammankallande för den av stadsdirektören utsedda styr- och arbetsgruppen för arbetet med miljöprofiluppdraget. Norra Djurgårdsstaden och Lövholmen föreslås miljöprofileras och i avrapporteringen lämnas förslag på vision, övergripande mål samt hur det fortsatta arbetet föreslås genomföras.

Förvaltningen har bidragit till Järvalyftet bland annat genom att ta upp energi- och klimatfrågor vid om- och nybyggnader redan i ett tidigt stadium samt att värden för natur och rekreation utvecklas och tillvaratas.

Informationen i Hjälpredan har uppdaterats under året.

Förvaltningen har enligt fastställda rutiner handlagt 93 nya detaljplaner under året vilket innefattat upprättande av underlag för behovsbedömning samt att besvara remisser. Förvaltningen har även bidragit i arbetet inför remissen av ÖP i särskilda fokusgrupper.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen har på flera sätt bidragit till uppfyllelsen av detta mål. Nämnden har haft beredskap att bistå med expertkompetens vid olyckor med miljö- eller hälsoanknytning. Hittills har de avsatta resurserna för kemikalieolyckor behövts i mycket begränsad omfattning. Genom medverkan i stadens risk- och sårbarhetsarbete klargörs också hur nämnden kan bistå vid riskfyllda situationer. Inom hälsoskyddstillsynen finns resurser som bidrar till minskad nedskräpning bl.a. genom besvarandet av remisser för markupp-låtelseavtal för återvinningsstationer. Vattenprogrammets arbete syftar till en god vattenstatus vilket i sin tur ger attraktiva strandnära miljöer. Inom tillsynen och miljöövervakningen värnas stadens naturmiljöer vilka bidrar till Stockholms delvis unika karaktär. Miljöförvaltningen har också en kontinuerlig övervakning av luftkvaliteten och driver på utvecklingen mot en renare luft.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Planera för hur Stockholm ska utvecklas som stad på vattnet med bad, kajliv, boende, transporter etc.	2008-01-01	2030-12-31	

NÄMNDMÅL:**Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa**

● Uppfylls helt

Målet är uppfyllt då åtagandet att ta fram en risk och sårbarhetsanalys är uppfyllt. Nämnden har i egenskap av sin expertroll ett särskilt ansvar vid vissa olycksfall och händelser med miljö och hälsoanknytning. Således har det t.ex. funnits en beredskap genom att resurser reserverats i tillsynsplanen för bistånd med experthjälp vid alla kemikalieolyckor och okända utsläpp som rapporteras. Som väl är har nämndens resurser inte behövta tas i anspråk på detta område.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Nämnden ger bl.a. via stadens webb-plats en mycket bra information vilket underlättar stockholmarnas val ang miljö och hälsa. Nämnden lever upp till målsättningen att vara en attraktiv arbetsgivare som bl.a. tar sig uttryck i låga sjuktal, en bra friskvård som är mycket uppskattad och bra möjligheter till internutbildning. De anställda har ofta ett stort intresse för sitt arbete och det finns många sökande till lediga tjänster.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald**

● Uppfylls helt

Nämnden har en mycket hög ambitionsnivå att ge kvalificerade information via olika webb-platser Därigenom underlättas kontakterna i myndighetsärenden och ökar den personliga valfriheten och möjligheten att göra insiktsfulla val utifrån kunskap om miljö och hälsa. Här kan t.ex. nämnas:

- Miljöbarometern som ger en mycket kvalificerad och bred information i miljö- och hälsofrågor.
- Livsmedelskontrollens information som t.ex. gör det möjligt att välja restauranger som godkänts vid inspektioner.
- Artarken som syftar till att registrera utrotningshotade djur och växter i den tätortsnära miljön och där allmänheten kan rapportera iakttagelser
- Kvalificerad information om klimatarbete och miljöbilar.

MHN har avknoppat verksamheter i den omfattning som är möjlig. Många av förvaltningens tjänster köps in och denna andel ökar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal genomförda avknoppningar	0 st	0 st	öka	Årsredovisning 2008

Kommentar: Under 2007 avknoppades miljödiplomeringen av företag inom enheten Miljöcentrum för företag. Utöver detta ser förvaltningen inga ytterligare möjligheter till avknoppning. Förvaltningens anställda har dock god information om möjligheterna till avknoppning, inte minst genom informationen på intranätet. Förvaltningens verksamhet utgörs till största delen av myndighetsutövning som inte kan avknoppas. Verksamheten i övrigt är mycket specialistinriktad och utgörs inte av enheter eller verksamheter som är lämpliga för avknoppning. Administrativ verksamhet inom förvaltningen kommer delvis att övertas av Serviceförvaltningen. Tjänster köps också in, både internt inom staden och från tjänsteföretag. Se utförlig kommentar ovan under indikatorn "Andel upphandlad verksamhet i konkurrens".

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

 Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet nås. Medarbetarenkät och avgångsenkät har legat till grund för arbete med prioriterade områden. Det hälsofrämjande arbetet bidrar till en minskad och fortsatt låg sjukfrånvaro. De aktiva åtgärder som formulerats i mångfalds- och jämställdhetsplanen har genomförts. Mångfald och jämställdhet har varit tema vid ett chefsgruppsmöte och på arbetsplatsträffar. Förvaltningen har inte haft någon övertalighet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Sjukfrånvaro	3,7 %	4 %	8 %	Årsredovisning 2008
☐ Medarbetarindex	58		tas fram 2008	Årsredovisning 2008
Kommentar: Målvärde har inte tagits fram av SLK.				
☐ Frisknärvaro	34 %		tas fram 2008	Årsredovisning 2008
Kommentar: Målvärde har inte tagits fram av SLK.				
☐ Andel chefer med chefskörkort	13,33 %		tas fram 2008	Årsredovisning 2008
Kommentar: Målvärde har inte tagits fram av SLK.				

NÄMNDMÅL:**Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling**

 Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet nås även om personalomsättningen är fortsatt hög. Intresset för förvaltningens arbeten är stort och det är många sökande till lediga anställningar. Orsakerna till omsättningen analyseras bl. a med hjälp av en avgångsenkät. Prioriterade frågor under året har varit utvecklingsmöjligheter för medarbetarna, ledarskap och lönefrågor. Introduktionen för nyanställda har förbättrats och det gemensamma ledarskapet på förvaltningen har utvecklats. Ett nytt avtal om arbetstid har trätt i kraft vilket ökat flexibiliteten för medarbetarna. En rad utvecklingsinsatser har genomförts bl. a flera internutbildningar. Det omfattande hälsofrämjande arbetet bidrar till att hålla sjukfrånvaron på en fortsatt låg nivå och 75 % av medarbetarna använder sig av

friskvårdsprogrammet. Ytterligare redovisning av arbetet inom medarbetarområdet finns i personalberättelsen, bilaga 1:4.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Deltagande i friskvårdsprogrammet.	77,5 %	75 %	Årsredovisning 2008
Kommentar: Förvaltningen har ett omfattande friskvårdsprogram och det högt ställda målet att 75% av medarbetarna under året på något sätt skulle använda sig av programmet har uppfyllts.			
● Deltagande i kompetensutveckling.	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**

Av den kraftiga neddragningen av nämndens budget med 47 mnkr mellan åren 2006 - 2008 utgjordes 31 mnkr av kostnadsminskningar inom i stort sett alla kostnadsslag. Ökningen av intäkter uppgår till 16 mnkr och består i sin helhet av intäkter inom tillsynen. Genom den kraftiga neddragningen av kostnaderna och att nämnden på ett bra sätt fullgjort sitt uppdrag visar på en tydlig ökning av kostnadseffektiviteten. Kärnverksamheten tillsyn har prioriterats, inte minst genom att den står i fokus för många utvecklingsinsatser. Inte minst tillsynen inom livsmedelsområdet kan uppvisa en påfallande ökning av effektiviteten. Utöver tillsynen har också övrig verksamhet som projekt- och programverksamheten och miljöövervakning bedrivits framgångsrikt med en god måluppfyllelse.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**3.1 Budgeten ska vara i balans**

◆ Uppfylls delvis

Givet det kraftiga besparingskravet (från nettobudget 82 mnkr till 60 mnkr) och svårigheterna att få snabb verkan på beslutade åtgärder, får måluppfyllelsen anses vara god då nämnden anpassat sig till budgetnivån även om årets budgetutfall innebär ett negativt nettoutfall om 1,9 mnkr. Eftersom nämnden i stort sett har utfört de uppgifter som kommunfullmäktige har prioriterat och samtidigt kraftigt minskat kostnaderna, har det även skett en effektivitetsökning. Förvaltningen bedömer även att det skett en ökning av produktiviteten inom tillsynsområdet, även om det ännu funnits begränsningar i mätmetoderna.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens □ budgetföljsamhet efter tekniska justeringar		100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008
Nämndens ◆ budgetföljsamhet före tekniska justeringar (%)	103,6 %	100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008

Kommentar: Årets budgetutfall innebär ett negativt nettoutfall om 1,9 mnkr. Avvikelsen beror främst på högre kostnader för den gemensamma verksamheten och livsmedelskontrollen samt lägre intäkter för den senare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens andel ☐ indikatorer med hög måluppfyllelse	45,36 %		tas fram 2008	Årsredovisning 2008

Kommentar:

Nämnden har ett stort antal indikatorer varav det stora flertalet används i den egna tillsyns- verksamheten och beskriver antal timmar som beräknas åtgå vid tillsyn av olika branscher. Avvikelse uppstår lätt eftersom planerade timantal anger ett slags idealvärde som det lätt sker avvikelser från t.ex. pga. vakanser och omprioriteringar. Nämnden kan därför få en till synes låg uppfyllelse av indikatorvärdena som inte avspeglar de faktiska prestationerna. Vid beräkningen av andel gröna indikatorer har inte de medräknats:

- där det saknas värden
- där MHN inte har rapporteringsansvaret och där den egna verksamheten inte är direkt berörd
- där indikatorn är en summering av andra indikatorer.

NÄMNDMÅL:

Säkerställa övergången till en ökad intäktsfinansieringsgrad

● Uppfylls helt

Målet är uppfyllt. Inklassning av verksamhetsutövare pga. förändringar i Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Årsfakturering av avgifter har skett och timdebitering utförs regelbundet. Tidplanen för fakturering har i stort sett hållits. Särskilda rapporter har tagits fram för uppföljning av intäkterna som relateras till tidredovisningen. En detaljerad genomgång av förvaltningens faktureringsrutiner har genomförts för att säkerställa kvaliteten i faktureringen.

ANALYS AV RESULTATRÄKNING - UPPFÖLJNING AV DRIFTBUDGET

Budgetutfallet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett negativt nettoutfall jämfört med budget om 1,9 mnkr. Nettoavvikelsen förklaras, som kommunicerats i prognosen för tertial 2, främst av högre kostnader för den gemensamma verksamheten och livsmedelskontrollen samt lägre intäkter för den senare. Kostnaderna var 8,1 mnkr lägre än budget och intäkterna 10,0 mnkr lägre (inkl. projektmedel för miljömiljard och miljöbilar).

Budgeten exkl. projektmedel hade intäkter för tillsyn enligt miljöbalken, som var 3,2 mnkr lägre än budget och för livsmedelstillsynen var intäkterna 1,5 mnkr lägre. De lägre tillsynsintäkterna uppvägdes till viss del av lägre kostnader för miljöbalkstillsynen, främst kostnader för personal.

Kostnaderna inom Miljöövervakningen var knappt 0,5 mnkr högre än budgeterat vilket främst förklaras av högre kostnader inom externt finansierade projekt. De högre kostnaderna balanserades alltså helt med intäkter.

Kostnaderna för den gemensamma verksamheten var 1,4 mnkr högre än budget vilket berodde på kostnader för förvaltningsledningen och verksamhetsstöd vilket har kommunicerats i prognosen för tertial 2.

Intäkterna för miljöbilsprojekten var 0,2 mnkr lägre än budgeterat och kostnaderna 1,6 mnkr lägre. Det lägre kostnadsutfallet än budgeterat förklaras främst av lägre kostnader för bilbidrag.

Kostnaderna för miljömiljards- och Klimpprojekten har år 2008 uppgått till 17,1 mnkr. Intäkterna var 17,4 mnkr.

Kostnads- och intäktsutvecklingen

Jämfört med prognos

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknade kostnaderna i första tertialrapporten till 164,0 mnkr, i andra till 163,3 mnkr. Resultatet i bokslutet blev 157,0 mnkr. Avvikelsen på 6,3 mnkr mellan andra tertialrapporten och bokslutet berodde på lägre kostnader för e-tjänst- och miljömiljardsprojekten.

Intäkterna beräknades i första tertialrapporten till 101,4 mnkr, i andra till 100,0 mnkr. Resultatet i bokslutet blev 94,9 mnkr. Avvikelsen på 5,1 mnkr mellan andra tertialrapporten och bokslutet beror i sin helhet på lägre intäkter för e-tjänst- och miljömiljardsprojekten.

Jämfört med utfall 2007

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader år 2008 var 10,3 mnkr lägre än år 2007. Exklusive miljömiljardsprojekten var kostnaderna 7,7 mnkr lägre än år 2007. Intäkterna var år 2008 16,7 mnkr högre än år 2007. Exklusive miljömiljardsprojekten och kompetensfonden var intäkterna 19,5 mnkr högre. Miljö- och hälsoskyddsnämndens netto minskade år 2007 med 27,0 mnkr jämfört med föregående år.

Kostnaderna för tillsynen uppgick år 2008 till 77,3 mnkr vilket var 0,2 mnkr högre än år 2007 samtidigt som tillsynsintäkterna ökade med 15,7 mnkr. Av intäktsökningen fördelade sig 4,6 mnkr på livsmedelstillsynen och 11,1 mnkr på miljöbalkstillsynen. Nettokostnaden för tillsynen minskade med hela 15,5 mnkr.

Kostnaderna för Miljöövervakningen minskade år 2008 med 2,7 mnkr jämfört med föregående period vilket främst förklaras av minskat programarbete.

Den gemensamma verksamhetens kostnader minskade år 2008 med 1,3 mnkr vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än år 2007.

Miljöbilsprojekten minskade kostnaderna år 2008 med 0,6 mnkr beroende på mindre utbetalda bidrag till miljöbilar och tankstationer än år 2007. Intäkterna ökade med 1,2 mnkr vilket berodde på högre intäkter inom Trendsetterprojektet vilket kommunicerats i prognosen för tertial 2. Detta är en engångspost då Trendsetterprojektet nu är avslutat.

Kostnaderna och intäkterna för miljömiljardsprojekten minskade med 2,6 respektive 2,8 mnkr år 2008 jämfört med föregående år.

Analys av intäktsutvecklingen

Tabellen nedan visar utvecklingen av Miljöförvaltningens finansiering under de senaste sex åren. Under perioden 2003 till 2008 har skattemedlens andel av finansieringen minskat från 70 % till knappt 45 % (exkl Miljömiljard).

Intäktsökningen för tillsynen har varit kraftig, 104 %. Jämfört med föregående år är ökningen 37 %.

Miljöförvaltningens intäkter 2003-2008 (mnkr)

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Miljöbalkstillsyn	32,0	20,9	20,2	18,5	15,6	12,1
Livsmedelskontroll	26,3	21,7	19,3	18,9	16,6	16,5
Summa tillsyn	58,3	42,6	39,5	37,4	32,2	28,6
Uppdragsverksamhet	6,2	6,0	5,8	6,1	6,7	5,2
Bygglovsgranskning	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5
Miljöbilsprojekten	7,2	6,0	14,2	9,1	8,9	5,4
Kompetensfonden	-	-	10,9	7,1	3,4	-
Miljömiljarden	17,4	20,2	22,9	9,3	0,4	-
Övriga intäkter	5,3	3,1	2,8	2,9	1,8	2
Skattefinansiering	62,1	89,1	108,7	100,4	93,7	96,9
Summa	157,0	167,3	205,1	172,6	147,4	138,6

Samtidigt som intäkterna ökat för tillsynen har också resurserna ökat, fram till och med år 2006. År 2007 minskade antalet årsarbetare för första gången under jämförelseperioden samtidigt som intäkterna ökade.

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelskontrollen (Inspektörer)

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Miljöbalkstillsyn	52,0	53,6	53,9	47,1	44,2	50,0
Livsmedelskontroll	38,5	38,4	42	42,5	33,3	36,0
Summa	90,5	92,0	95,9	89,6	77,5	86,0

Under perioden har intäkterna per årsarbetare inom miljöbalken ökat med 0,38 mnkr (158 %) och inom livsmedelstillsynen med 0,22 mnkr (48 %). Noteras bör att timtaxan för tillsynen 2008 ökade från 800 kr till 875 kr.

Intäkt per inspektör I. (mnkr)

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Miljöbalkstillsyn	0,62	0,39	0,37	0,39	0,35	0,24
Livsmedelskontroll	0,67	0,55	0,45	0,44	0,49	0,45

I. Ej djurskyddstillsynen.

Sammanställningarna nedan visar hur stor andel av tillsynen som finansieras med intäkter under den senaste treårsperioden. Under perioden som helhet har det skett en kraftig ökning, inom miljöbalken från 40 % till 69 % och inom livsmedelskontrollen från 47 % till 72 %. Den kraftiga ökningen avseende livsmedelskontrollen mellan år 2006 och år 2007 berodde på lägre kostnader för personal, analys och avgifter till Livsmedelsverket och på ökade intäkter beroende på ny taxa baserad på självkostnadsfinansiering till följd av ny lagstiftning.

Självfinansieringsgrad Miljöbalkstillsynen

År	Procent
2006	40
2007	43
2008	69

Självfinansieringsgrad Livsmedelskontroll

År	Procent
2006	47
2007	63
2008	72

Budgetutfall per avdelning och totalt för nämnden

	Budget 2008			Bokslut 2008			Avvikelse mot budget		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Nämnden	1	-	1	1,4	-	1,4	-0,4	-	-0,4
Förvaltningschef	2,3	-	2,3	2,9	0,3	2,6	-0,6	0,3	-0,3
Plan och Miljö	39,9	23	16,9	37,5	22,2	15,3	2,5	-0,8	1,7
<i>Varav Miljöbilsprojekten</i>	<i>14,2</i>	<i>7,4</i>	<i>6,7</i>	<i>12,4</i>	<i>7,2</i>	<i>5,2</i>	<i>1,8</i>	<i>-0,2</i>	<i>1,5</i>
Hälsoskydd	24,4	21,4	2,9	21,6	18,9	2,7	2,8	-2,6	0,2
Livsmedelskontrollen	29,6	27,8	1,7	30,7	26,3	4,4	-1,2	-1,5	-2,7
Miljöövervakningen	20,5	6,8	13,7	21	7,1	13,8	-0,4	0,3	-0,1
Verksamhetsstödet	21,8	0,1	21,7	22,4	0,2	22,3	-0,6	0	-0,6
Summa kärnverksamhet	139,4	79,2	60,2	137,4	74,9	62,4	2	-4,3	-2,2
<i>E-tjänster</i>	<i>4,3</i>	<i>4,3</i>	<i>0</i>	<i>2,5</i>	<i>2,5</i>	<i>0</i>	<i>1,8</i>	<i>-1,8</i>	<i>0</i>
<i>Miljömiljarden, Klimp</i>	<i>21,4</i>	<i>21,4</i>	<i>0</i>	<i>17,1</i>	<i>17,4</i>	<i>-0,3</i>	<i>4,3</i>	<i>-4</i>	<i>0,3</i>
Summa nämnden	165,1	104,9	60,2	157	94,9	62,1	8,1	-10	-1,9

ANALYS AV BALANSRÄKNING

Enligt stadens anvisningar ska balansräkningen (se bilaga 2) för 2008 kommenteras mot balansräkningen 2007:

- Kundfordringarna är 1,9 mnkr högre år 2008 jämfört med år 2007 vilket förklaras av högre och jämnare faktureringsflöde avseende tillsynsverksamheten.
- Fordringar mot staten och EU är 1,0 mnkr lägre år 2008 jämfört med år 2007 beroende på av EU under år 2008 utbetalda projektmedel.
- Övriga kortsiktiga fordringar ökar med 1,3 mnkr vilket förklaras av IT-projekt avseende e-tjänster.
- Förutbetalda kostnader är år 2008 i nivå med år 2007.
- Upplupna intäkter år 2008 är 2,2 mnkr högre än år 2007 beroende på reserverade tillsynsintäkter.
- Leverantörsskulderna är 1,5 mnkr högre år 2008 än år 2007 vilket förklaras av högre kostnader för miljömiljardsprojekten.

- Övriga kortfristiga skulder är 0,6 mnkr lägre år 2008 än 2007 beroende på att förvaltningen i större utsträckning tagit i anspråk förskott från EU och staten.
- Upplupna kostnader är 3,7 mnkr lägre år 2008 jämfört med år 2007 vilket främst förklaras av avgångsvederlag föregående år.

PERSONALKOSTNADSUTVECKLINGEN

Personalkostnaderna (lön och personalförsäkring) uppgick år 2008 till 98,8 mnkr och utgjorde 63 % av Miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader. Jämfört med år 2007 innebär det en minskad kostnad med 6,3 mnkr. Minskningen berodde i sin helhet på att utfallet år 2007 belastades med avgångsvederlag för personal inom Miljöcentrum och livsmedelskontrollen.

Övrigt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

MHN har en hög prioritering av service, informationsutbud och möjlighet till kontakt för stadens invånare och verksamhetsutövare. Därigenom underlättas inte minst kontakterna i myndighetsärenden inom tillsynen som är nämndens kärnverksamhet. Här kan nämnas:

Utvecklingen av olika E-tjänster är bra exempel på arbete för ökad service likväl som det ska öka verksamhetens effektivitet.

Vid direkta kontakter med nämnden finns utvecklade funktioner för information och service såsom Direktservice och Call-centerfunktionen inom avdelningen för Hälsoskydd och Livsmedelskontrollens servicetelefon. Tusentals telefonsamtal tas emot varje år.

Nämnden har också bedrivit ett omfattande arbete med utveckling av de interna processerna vilket till stor del rör tillsynen. T.ex. har processanalyser genomförts av ärendehantering inom tillsynen varvid nya rutiner tagits fram för att säkerställa kvaliteten och effektivisera handläggningen. Organisationen för kontakterna med verksamhetsutövarnas har utvecklats genom införandet av den sk. AK-funktionen (Administrativ kundservice).

Nämnden har under 2007 - 2008 kraftigt ökat både sin kostnads och intäktseffektivitet då nettobudgeten minskat med 50 mnkr varav merparten är lägre kostnader. Under 2008 har t.ex. kostnaderna för personal och lokaler minskat.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel ♦ av de totala kostnaderna	29,74 %	26 %	minska	Årsredovisning 2008

Kommentar:

Administrationns andel av den totala kostnaden enligt SLK:s nu gällande definition är 29,7 %. När årsmålet sattes i samband med arbetet med VP 2008, utgick förvaltningen från den då gällande definitionen vilket gav målvärdet 26 %. Vid en beräkning för 2008 enligt nuvarande definition erhålls målvärdet 29,6 % istället för det gamla målvärdet om 26 %. Det innebär att nämnden kan sägas ha uppnått målvärdet för året.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fokus på att göra myndighetskontakter och ● tillsynsverksamhet gentemot företag lättillgänglig, effektiv och serviceinriktad	2008-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Förvaltningen fäster stor betydelse vid en bra service. De goda resultaten på Nöjd Kund Index visar att servicen fungerar bra. Flera projekt för effektivisering av myndighetskontakterna kommer att ytterligare förbättra servicen. Bl.a. har ett enkätverktyg för uppföljning av tillsynens utförande tagits fram under året. Nämnden erbjuder också bra service och kontaktmöjligheter för den som vill ta direkt kontakt, t.ex. Direktservice (kvalificerad handläggarkontakt i miljö- och hälsofrågor) och Livsmedelskontrollens servicetelefon.

Prioritering av nämndens verksamhet med ☑ fokus på kärnverksamheten samt kostnads- och intäktseffektivitet	2008-01-01	2008-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: En stor del av nämndens utvecklingsverksamhet avser tillsynsverksamheten som är kärnverksamheten och som står för större delen av förvaltningens verksamhet. Den kraftigt minskade nettobudgeten visar på ökad kostnads- och intäktseffektivitet.

Utveckla IT-verktyg och organisation för en ● förbättrad servicenivå i myndighetsutövning och tillsynsverksamhet gentemot stadens medborgare	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Miljöförvaltningen har från e-tjänstprogrammet finansierat tre e-tjänster: radon, e-tjänst för livsmedelsföretagare samt ansökan om värmepumpar. I arbetet ingår en processöversyn, utveckling av e-tjänst, driftsättning och lansering.

Under året har radontjänsten lanserats, som uppmärksammades i media bl a i lokalnytt på TV4. Utvecklingsarbetet för de övriga e-tjänsterna har påbörjats.

NÄMNDMÅL:**Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer**

● Uppfylls helt

Miljöförvaltningen har bedrivit ett omfattande utvecklingsarbete för många av de interna processerna inom områdena, registeratur, IT, kommunikation, ekonomi och personal. Många aktiviteter har planerats och det stora flertalet har utförts under året. Målet har därför uppnåtts. Särskilt kan nämnas hur de interna servicefrågorna har uppmärksamats genom interna diskussioner, studiebesök, intervjuer och en intern enkät. En översyn har genomförts av förvaltningens administration för att tydliggöra ansvarsfördelning och undersöka möjligheterna att effektivisera. Detta har bl.a. lett till:

- Minskade kostnader för lokaler och städning.
- Kostnaderna för IT har minskat och kvaliteten har förbättrats genom att ett samarbete har inletts med Socialtjänstförvaltningen.
- Inom ekonomiområdet har processanalyser genomförts samtliga ekonomirutiner har reviderats och kommunicerats.
- Processanalyser har också genomförts av ärendehanteringens inom tillsynen i Ecos och därvid har nya rutiner tagits fram för att säkerställa kvaliteten och effektivisera handläggningen.
- Projekt för effektivisering inom olika områden med hjälp av e-tjänster har genomförts. Arbetet fortsätter inom nya områden.

I några fall har planerade aktiviteter inte genomförts under året varvid de har skjutits till 2009. Exempel är:

- Mätning av ärendehanteringens under året och nå balans (Registraturet)
- Ta fram långsiktig plan/strategi för förvaltningens dokument/informationshantering i syfte att digitalisera registrering, ärendehantering och arkivering (Registraturet)
- Ta fram IT-strategi inkl. en strategi för GIS-arbetet (IT)
- Ta fram ett system för omvärldsbevakning och sammanställning av utvecklingen inom relevanta verksamhetsområden i form av ett nyhetsbrev (Kommunikation).

Synpunkter och klagomål

Nämnden har sedan flera år en utarbetad rutin för att ta emot anmärkningar och synpunkter på det egna arbetet. Under 2008 inkom sex serviceanmärkningar. Fyra av anmärkningarna avsåg sakfrågor avseende beslut och arbetets utförande i samband med tillsynen. Dessa har omhändertagits genom information till de

klagande om arbetssätten vid myndighetsutövning. Två av anmärkningarna gällde det personliga bemötandet och vilket tagits upp med ansvarig handläggare.

När det gäller MHN:s myndighetsbeslut har det inkommit 491 överklaganden under året. I 170 fall har ärenden gått vidare till överinstanser under året (vilka inte behöver härröra från årets inkomna överklaganden). Tabellen nedan visar detta utfall. Siffrorna kan se ut att inte stämma i vissa fall. Detta beror på att nämnden i vissa ärenden fått både rätt och fel samt att nämnden i vissa ärenden fått varken rätt eller fel. I vissa fall har det inte blivit något avgörande efter som prövningstillstånd inte givits. Nämnden har fått rätt i drygt 75 % av ärendena.

Instans	Totalt antal	Varav MHN fått rätt	Varav MHN fått fel	Ej prövnings- tillstånd
Miljööver- domstolen	4			4
Miljödomstolen	35	25	8	
Länsstyrelsen	127	102	23	
Länsrätten	3	3		
Högsta Domstolen	1			1
SUMMA	170	130 (76,5%)	31 (23,5%)	5

Övrigt

BEHANDLADE ÄRENDEN

Nämnden har sammanträtt 11 gånger under året och behandlat 192 ärenden.

Under året diariefördes 12 537 inkomna ärenden, vilket är 4 656 fler än år 2007. Ärenden som avslutades uppgick till 11680 och det var 3287 fler än 2007. Antalet öppna ärenden den 31 december 2008 var 7525 vilket var 1 398 fler än vid föregående årsskifte.

Tabellen nedan visas ärendestatistiken för de senaste sju åren. Ärendebalansen kan utläsas genom att jämföra antalet nya och avslutade ärenden inom samma år. Lika många ärenden som inkommer måste avslutas inom samma period för att obalans inte ska uppstå. För 2008 ligger balansen på 93,2 %, alltså under idealet på 100 %. Den kraftiga ökningen av antalet ärenden år 2008 beror framför allt på ett ändrat arbetssätt inom livsmedelskontrollen som bl.a. innebär att alla besök hos verksamhetsutövare fr.o.m detta år registreras som ett ärende.

Ärendestatistik åren 2001 - 2008

Period	Nya ärenden	Avslutade ärenden	Öppna ärenden
2001	6169	4009	3987
2002	6454	3656	6489
2003	5749	7021	5219
2004	7061	5992	6290
2005	7260	7514	6039
2006	8466	8275	6393
2007	8436	8393	6127
2008	12537	11680	7525

STATUSEN FÖR EXTERNT FINANSIERADE PROJEKT

Nämnden har totalt beviljats 72,3 mnkr från Miljömiljarden till 15 projekt. Under året har 16,2 mnkr upparbetats. Projekten utförs delvis i samarbete med andra aktörer och har olika varaktighet under perioden 2004 – 2009. Fyra miljömiljardprojekt avslutades under 2008 och fem finns kvar under 2009, eventuellt med en permanentning av Energicentrum. Förutom miljömiljardprojekten redovisas nedan projektet ScorePP som finansieras med EU-medel, Projektet ”Informationskampanj för minskad el- och oljeanvändning som finansieras via KLIMP och projekt för utveckling av E-tjänster som finansieras genom stadens E-tjänstprogram. Härutöver finns EU finansierade projekt för miljöbilar vilka beskrivs i årsredovisningens rapportdel.

Miljömiljardprojekt**Klimatkampanjens projekt om energi och egenkontroll för fastighetsägare**

Projektet har genomförts enligt plan och samtliga projektmål har uppfyllts. Inom projektet har 250 fastighetsägare fått utbildning. De flesta fastighetsägare som gått utbildningen har genomfört en energiinventering. De åtgärder som fastighetsägarna i dagsläget har genomfört har gett en årlig utsläppsminskning motsvarande 313 ton koldioxid. Om samtliga föreslagna åtgärder genomförs kommer detta att ge en årlig utsläppsminskning motsvarande ca 1 900 ton koldioxid. Slutrapportering har skett till MHN i november 2008.

Klimatakuten

Under året har ca. 1500 grundskoleelever vid nio skolor deltagit i klassrumsaktiviteter samt 1400 gymnasieelever vid 12 skolor sett klimatpjäsen ”Uppdrag klimat – med rätt att leva” Vid Mariaskolan deltog Klimatakuten aktivt i planering, genomförande samt utvärdering av projektet ”Hållbara Maria”. Projektet syftade till att elever och personal tillsammans skulle minska energianvändningen vid skolan. Klimatpjäsen ”Uppdrag klimat” är ett samarbete mellan Klimatakuten, den kommunala energirådgivningen samt Stadsteatern. Avslutas 2009.

KLIMP - Klimatneutrala stockholmare

Projektet har haft tre annonskampanjer samt medverkat med artiklar i tidningen Stockholms City vid sexton tillfällen. Kontakter har tagits med bostadsbolag för att delta i den första informationskampanjen "Bostaden" som lanseras våren 2009. Åtta bostadsbolag har anmält intresse för deltagande. Avslutas 2011.

Konsumera smartare

Projektet syftade till att stödja 50 utvalda stockholmshushåll i deras arbete med att minska utsläppen av växthusgaser och användning av energi från den dagliga konsumtionen. De 17 hushåll som genomförde två beräkningar av utsläppen minskade i genomsnitt sina växthusgasutsläpp med drygt 20 %, vilket motsvarar ca 1 100 kg koldioxid per person och år eller omräknat till energi ca 10 000 kWh. Projektet avslutades den 30 juni och har avrapporterats till Miljömiljardskansliet/KLIMP. Projektet anmälde till MHN i november 2008.

Energicentrum

Energicentrum har under året arbetat vidare med att stödja införandet av EPC (Energy Performance Contracting) i stadens förvaltningar och bolag. Just nu avvaktar man resultatet från de pågående projekten vid FSK och MICASA.

Statistik. Ett första steg i utvecklingen av statistiken har varit att utifrån Agresso översätta kostnader för olika energislag till kWh. Nästa steg är att via ILS även få in relevanta mått på m². Den slutliga lösning är dock att få in data via E-nyckeln.

Information. En kraftfull satsning har gjorts på media, nyhetsbrev och webbplatsen. Flera seminarier har genomförts med målgruppsinriktade teman.

Ombyggnad, framförallt miljonprogramsområden. Ett forskningsprojekt med stöd från Cerbof (samarbete med bl.a. SVEBO, KTH och IVL) utvecklar lösningar för att få ned energianvändningen med 50 %. En EU ansökan till Concertoprogrammet med deltagande från flera förvaltningar och bolag har lämnats in under hösten. Energicentrum bidrar till ansökan med syfte att bygga om hela områden (Husby) och samtidigt halvera energianvändningen. Besked sommaren 2009.

En utveckling av 3 H, Hälsomässigt Hållbara Hus med energi beskrivning pågår. Förbättras inomhusklimatet samtidigt som energianvändningen går ner är den centrala frågan som skall utredas. Varsam energieffektivisering är ett brett samprojekt som ska närma tekniska med kulturhistoriska intressen vid energieffektiv ombyggnad. Efter årsskiftet ingår även examensarbeten från olika discipliner. Energicentrum leder även ett projekt om individuell mätning av varmvatten i bostäder som ska ta fram modell och avtal för bred tillämpning inom staden (och sedan sannolikt i resten av landet).

Stöd till förvaltningar inom staden Bland annat har energicentrum stött införandet av ett strukturerat energiarbete.

Ett energieffektiviseringsprojekt i stadsdelen Bromma som kombinerar statistik, teknik och medarbetares engagemang har påbörjats. Projektet är tänkt att tjäna som modell för andra förvaltningar som hyr lokaler.

LED, dioder, som belysning. Sju pilotprojekt som använder framsynt teknik till många olika applikationer och i olika slags lokaler, liksom i utomhusmiljöer. En genomgång av samtliga skollokaler med syfte att visa på möjlig energieffektivisering och möjliga tekniker, bl.a. LED har påbörjats.

Stadens solcellsinstallationer.Handledning av examensarbete som studerar stadens installationer och med syfte att underlätta framtida installationer och insamling av mätdata.

Uppdrag att utveckla ett förslag till permanentning av EC. Under hösten 2008 och våren 2009 kommer ett förslag att tas fram.

Nya gifter - nya verktyg

Slutrapporten "Stockholms väg mot en giftfri miljö" presenterades i början på hösten – vid MHN den 23 september och vid ett välbesökt seminarium den 2 oktober. Rapporten har rönt stor uppmärksamhet för sin sammanhållna men fylliga beskrivning av miljögiftsfrågan och för diskussionen om möjliga åtgärder. Bland de åtgärder som har förts fram finns t.ex. idén om en "kemikaliepakt" mellan Staden och handeln om att minska användningen av farliga ämnen. Avslutas 2008.

3H

All data har analyserats och har i delar presenterats på nationella och internationella konferenser. Dock saknas fortfarande resultat från Analytisk kemi på Stockholms universitet. Genom extra medel från Miljömiljarden kan tre rapporter skrivas som ska presentera projektets resultat. Rapporterna är försenade och ett avslutande seminarium som skulle ha hållits 2008 är flyttat till maj 2009. Då ska en sammanfattande rapport 4 – "Stockholms väg mot hälsomässigt hållbara hus"- presenteras. Förslag till uppföljande projekt kommer att presenteras och ett program för miljöövervakning av flerbostadshus ska utvecklas under hösten 2009. Fokus är på implementering i samarbete med Hälsoskyddsavdelningen.

Bidrag till skolklasser och organisationer för att förverkliga goda miljöprojekt

Projektet syftar till att ge bidrag till skolklasser och organisationer för att dessa ska kunna förverkliga goda miljöprojekt. 60 miljörelaterade projekt startades upp inom ramen för tiomiljonerspotten och dessa genomfördes och slutrapporterades under åren 2005-2008. I september och november 2008 hölls två slutseminarier. Projektet Tiomiljonerspotten slutfördes och slutrapporterades till Miljömiljarden under 2008

www.klokainvesteringar.nu

Klokainvesteringar.nu är ett webbaserat verktyg som hjälper fastighetsägare och förvaltare att göra kloka investeringar som leder till minskade driftskostnader, energianvändning och miljöbelastning. Projektet har utvecklat avancerade beräkningsverktyg samt utbildat fastighetsförvaltare i verktyget. Under 2009 kommer verktyget lämnas över till en ny huvudman/förvaltare.

Övriga projekt

ScorePP (EU-projekt)

Miljöförvaltningen medverkar sedan oktober 2006 som partner och med Stockholm som case-city i det EU-finansierade projektet ScorePP (Source control options for reducing emissions of Priority Pollutants). Projektets mål är att ta fram kostnadseffektiva strategier för att minska utsläpp av vattendirektivets 33 prioriterade miljöfarliga ämnen. Projektet kommer att ge underlag för prioritering av insatser mot utsläpp av miljöfarliga ämnen inom förvaltningens tillsyns- och programarbete. Under 2008 har förvaltningen deltagit i arbetet med att färdigställa 11 rapporter inom projektet.

KLIMP – Informationskampanj för minskad el- och oljeanvändning

Inom ramen för KLIMP-projektet "Information och rådgivning till ägare av oljepannor och direktverkande el har 130 villaägare med oljeuppvärmning informerades skriftligen om alternativ uppvärmning och tipsades att kontakta energirådgivningen. Årests stora satsning har varit småhus med direktverkande el. Det har totalt skickats ut ca 7 200 brev och genomförts ca. 5 000 intervjuer i områden med direktverkande el. Energiråd har förmedlats, faktablad har skickats ut och alla har uppmanats att ringa energirådgivningen. Två seminarier med föreläsare från energirådgivningen har arrangerats för ca 60 deltagare. Projektet avslutades i december 2008.

Utveckling av tre E-tjänster genom finansiering från E-tjänstprogrammet

Miljöförvaltningen har från e-tjänstprogrammet fått en finansiering om 5 525 tkr (maj 2009). Finansieringen avser tre e-tjänster: radon, e-tjänst för livsmedelsföretagare samt ansökan om värmepumpar. I arbetet ingår en processöversyn, utveckling av e-tjänst, driftsättning och lansering. Under året har vi lanserat radontjänsten, som uppmärksammades i media bl.a. i lokalnytt på TV4. Utvecklingsarbetet för de övriga e-tjänsterna har påbörjats och beräknas levereras under första kvartalet 2009.

Bilagor

- Bilaga 1:1 Uppföljning av budget 2008.
- Bilaga 1:2 Bokslut per 2008-12-31.
- Bilaga 1:3 Uppföljning av tillsynsplanen 2008.
- Bilaga 1:4 Personalberättelse för 2008.
- Bilaga 1:5 Uppdragen från KF.
- Bilaga 1:6 KF:s nyckeltal.
- Bilaga 1:7 Uppföljning av internkontrollplanen.